NUMMER 12/13 · JAARGANG 68 · DECEMBER 2016 · FOLIA.NL · HVA & UVA

FOLIA

ANITA ABAISA VROUW VAN HET JAAR

En nog 9 helden op UvA en HvA

agenda

ACADEMISCHE BOEKENCLUB
Rudolph Glitz over
Virginia Woolf
12 JANUARI | 17.30 UUR

Iedereen welkom!
Aanmelden via aac.uva.nl/agenda

AMSTERDAMSE ACADEMISCHE CLUB

OZ Achterburgwal 235
1012 DL Amsterdam
020 - 52 515 70
aac.uva.nl
@AcademischeClub

Help haar met protheses en revalidatie op lilianefonds.nl

Liliane Fonds

open de wereld voor een kind met een handicap

FOLIA

Speciaal voor jou

'…Rondsletten als student is goed voor later...'

Linda Duits

Pak ze uit de bak of kijk op folia.nl

Gratis!

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Studenten Services

EMPOWER JEZELF MET:
TRAININGEN
WORKSHOPS
VOORLICHTINGEN

Maak het lichter in je hoofd, en zorg voor balans

Jouw mogelijkheden voor studeren in het buitenland

Verbeter je studievaardigheden

Maak werk van je talent en ontwikkel je sollicitatievaardigheden

WWW.UVA.NL/TRAINING

Pagina

10

M/V van 2016

Geen schandalen en bezettingen, maar commissies, platforms, stemmingen en petities: in 2016 keken HvA en UvA vooruit, maar welke visionairs zagen echt voorbij de waan van de dag? Folia lauwert wederom een top 10.

Topvrouw

Waar Anita Abaisa komt, brengt zij positieve energie. In een jaar waarin steeds werd gesproken over gebrek aan, angst voor of streven naar diversiteit, stelde zij daden.

12

Erepodium

Hans Amman behield zijn integriteit en trok aan het langste eind, Pari Ibrahim wierf duizenden euro's om de doodgezwegen jezidi tot bij de VN te agenderen.

16

The best of the rest

In hun vakgebied of juist voorbij hun grenzen – en zes toptalenten om in de gaten te houden.

Colofon

Weekblad voor de HvA en UvA
Folia is in 2011 voortgekomen uit Folia (1948) en Havana (1996).
Redactieadres
Roeterseilandcampus - Gebouw J/K
Valckenierstraat 65-67
Postadres: Postbus 15890, 1001 NJ A'dam, telefoon 020-5253981
e-mail redactie@folia.nl
Hoofdredacteur/directeur Altan Erdogan
Ontwerp Vruchtvlees
Art direction Debby Gerritsen
Opmaak Carl Zevenboom
Cover Daniël Roozendaal
Chef redactie Mirna van Dijk
Redactie (print/web) Laura Cardona, Mina Etemad (video), Willem van Ewijk, Maartje Geels, Bart Lichtenveldt, Daniël Rommens (beeldredactie), Carlijn Schepers, Henk Strikkers, Steffi Weber, Dirk Wolthekker
Aan dit nummer werkten mee Thomas van Aalten, Asis Aynan, Bram Belloni, Hadjar Benmiloud, Linda Duits, Vera Duivenvoorden, Martijn Gijsbertsen, Linda van der Pol, Daniël Roozendaal, Mats van Soolingen
Eindredactie / Correctie Lonneke Kok, Bob van Toor
Uitgever Stichting Folia Civitatis
Redactieraad Jelke Bosma, Hester Hinloopen, Mirjam Prenger (vz), Saskia Stoker, Ward Wijndelts
Bestuur Xandra Hoek, Daisy van Kesteren, Geleyn Meijer, Freek Rebel, Alexander Rinnooy Kan (vz), Bert Westenbrink
Secretariaat Stephanie Gude
Drukker Roularta Printing, Roeselare, België
Advertenties landelijk Bureau van Vliet, 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.nl
Regionaal Wouter Breebaart, 06 24431287 of wouter@folia.nl
Binnen UvA-HvA stephanie@folia.nl
Folia probeert altijd de rechthebbenden van fotomateriaal te contacteren. Hebben wij u niet kunnen bereiken? Mail dan naar redactie@folia.nl.

Inhoud

22

Eindetappe

Van wetenschapper tot decaan, tot rector magnificus. Dymph van den Boom was de laatste die het zag aankomen, vertelt de nuchtere wetenschapper tijdens een fietstochtje. Ze laat een universiteit achter die er zeker niet slecht voor staat, maar intern verdeeld blijft. 'Zo'n groen model is niet nodig, als je elkaar maar vertrouwt.'

28

Kerstengel in de kreukels

Ze ging zo lekker: HvA-student Noëlle van Deventer plande een wereldreis toen ze precies drie jaar geleden werd geschept door een bestelbus. Het betekende Kerst in het ziekenhuis en twee jaar revalideren; eenmaal op reis werd ze geveld door knokkelkoorts. 'Wat moet ik al die tijd gaan doen? Ik besloot een boek te gaan schrijven.' *Engel in de mist* is het resultaat van drie bizarre jaren.

34

Twee wijzen

Fatima en Veri zijn niet de meest voor de hand liggende vrienden. Maar Veri keek verder dan haar sluier, Fatima lacht om de grapjes van haar klasgenoot die met minder regels leeft. Een succesformule op de kleurrijke hogeschool: niet elk verschil hoeft uitgepraat. ‘De maandag na de vakantie was ze opeens getrouwd.’ Fatima: ‘Als je het niet vraagt, zeg ik het ook niet.’

En verder...

6 Het Jaar
8 Op z’n Duits
9, **15**, **27**, **37**, **41**, en **47** Jaar in Beeld
14 Column – Thomas van Aalten
26 Column – Hadjar Benmiloud
32 Column – Asis Aynan
40 Folia’s kerstquiz
42 Commoning UvA
46 Column – Linda van der Pol

Redactioneel
Impact

Altan Erdogan, hoofdredacteur *Folia*

De schaal en de reikwijdte van de Amerikaanse verkiezingen dit jaar zijn niet te vergelijken met de ontwikkelingen op UvA en HvA, en Folia op één lijn stellen met *Time* is grotesk of, zo je wilt, lachwekkend.

Toch vallen een paar paralellen niet te ontkennen. De presidentsverkiezingen in de VS zullen het land voorgoed veranderen. Op UvA en HvA is na 2016 ook weinig meer hetzelfde.

Ga maar na: dit jaar is besloten dat hogeschool en universiteit bestuurlijk van elkaar gaan scheiden, na een langdurige samenwerking. Daarnaast zijn op de UvA in 2016 zo ongeveer alle aspecten waarop een universiteit kan worden beoordeeld onder de loep genomen, gefileerd en beoordeeld: de financiën, diversiteit, de inrichting van onderwijs en onderzoek en de democratisering.

Een nieuwe voorzitter van het College van Bestuur, een nieuwe rector magnificus en het vertrek van de Raad van Toezicht. Wie even loskomt van de waan van de dag en terugblikt, moet toegeven dat er niet snel weer een jaar komt waarin zo is gemorreld aan de fundamenten van het hoger onderwijs in Amsterdam.

Bij het samenstellen van onze top 10 van de M/V van het jaar hadden we daarom een ongekende rijkdom aan personen en onderwerpen waaruit de redactie kon kiezen. We prijsden ons gelukkig dat we niet – zoals *Time* met Donald Trump bij hun *person of the year* – gedwongen waren iemand op de cover te zetten die vooral verdeeldheid en onvrede vertegenwoordigt.

Desondanks zal ook dit keer onze keuze de nodige discussie opleveren. Er zijn ongetwijfeld personen gepasseerd, het is niet te voorkomen dat iemand zich tekort gedaan voelt; het is onlosmakelijk verbonden aan een rangorde, aan het toekennen van een hiërarchie.

Of het nu gaat om Anita Abaisa, onze nummer 1, of Jacob Eikelboom (nummer 10), het zijn allemaal medewerkers en studenten van HvA en UvA die – de één achter de schermen, de ander volop in de schijnwerpers – hebben geknokt om het leven op of rond hun instelling mooier of beter te maken. Daarbij is de rangorde voor ons van ondergeschikt belang en louter bedoeld om enige ordening aan te brengen.

Voor Folia geeft de top 10 vooral hoop, vanwege het feit dat zoveel mensen zich op een positieve manier willen inzetten voor UvA en HvA.

De redactie wenst jullie alvast alle goeds voor 2017. ↙

Het jaar

Lekker gewoon

Het is het meest Nederlandse compliment dat je kunt ontvangen: 'Je bent altijd zo lekker gewoon gebleven'. Waar de rest van de wereld zich graag vergaapt aan glitter en glamour, is in Nederland boerenkool met worst tweeten het beste dat je voor je imago kunt doen. In die zin was Katharina Andresen, de Noorse miljardairsdochter die aan het Amsterdam University College (AUC) studeerde, al behoorlijk goed geïnteresseerd in de klaagcultuur toen ze haar kersverse studentenkamer van twaalf vierkante meter van snerend commentaar voorzag. Waarom ze dan toch voor het AUC koos en niet voor de veel betere universiteiten in het Verenigd Koninkrijk aan de andere kant van de plas? 'Ik had niet de cijfers voor een topuniversiteit,' gaf ze eerlijk toe. En waar kun je met zesjes en zeventjes beter terecht dan op de egalitaire UvA?

Dat wist ook minister-president Mark Rutte, die zich dit voorjaar in het hol van de leeuw waagde om te vertellen hoe lekker gewoon hij was gebleven. 'Ik vind het leuk dat ik Merkel en Cameron kan sms'en dat onze economie nu sneller groeit dan die van hen. Misschien is dat een beetje kinderachtig, maar ik vind dat leuk.'

Hij kwam echter niet om te pochen over zijn vriendjes, maar om een serieuze boodschap over te brengen. 'Een negen halen is nog steeds niet sexy,' vond Rutte – die zelf overigens slechts een 7,5 scoorde voor zijn doctoraalexamen in de geschiedenis. Maar ach, wanneer Mark Rutte mag oordelen over wat sexy is en wat niet, kun je net zo goed een niet nader te noemen HvA-docent commerciële economie hoofd van de tentamenadministratie maken.

Wie net zo min *sexyness* wilden uitstralen waren de studenten van het Amsterdam University College die hun voorgevel in de *Boobie Bible* vereeuwigden. Borsten zijn namelijk iets alledaags en allerminst lichaamsdelen die per definitie een seksuele toespeling verdienen, zo vonden de makers in hun AUC-bubbeltje. Een mooi streven, dat zeker, maar de makers kwamen erachter dat de gemiddelde 'Traditie'-roeper de jaren zestig-tradities niet met hand en tand wil verdedigen. Het verwijderen van de seksistische reacties onder het Foliabericht duurde bijkans langer dan het in elkaar draaien van de *Boobie Bible*. Zelfs HvA-decaan Jean Tillie vergat alles en kon nog maar aan één ding denken toen hij de Folia-cover met twee borsten zag. De HvA Open Dag, welteverstaan. Eenieder weet hoe dat afliep: van Folia.nl, naar GeenStijl en vervolgens naar *Pauw*, de spanning en sensatie was voor de normaal zo rustig varende mammoettanker HvA ongekend.

Bij de UvA weet iedere student inmiddels wat er gedaan moet worden wanneer er alarmen afgaan en politiesirenes klinken. De opnamen van de Amerikaanse actiethriller *The Hitman's Boydguard* gingen op de UvA dan ook vrijwel geruisloos voor-

bij. De op elkaar vurende chauffeurs van zwarte SUV's en een auto die tegen het REC-A-gebouw crashte deden menig student verzuchtten dat het nu weleens afgelopen moest zijn met die bezettingen.

Het moge duidelijk zijn: dat waren niet de Maagdenhuisbezetters van het eerste uur, maar eerder de jasje-dasje-lieden van economie en rechten. Zij leken nogal wat opgestoken te hebben van de opnamen van de Hollywoodfilm en schreeuwden nog geen twee maanden later, als waren ze Samuel L. Jackson in *Pulp Fiction*, drie van hun feuten niet alleen door het ijskoude grachtenwater, maar linea recta het ziekenhuis in. Even sidderde men in de sociëteit aan de Warmoesstraat, toen bleek dat het College van Bestuur niet gediend was van deze sponsoring van het AMC, en het dreigde de bestuursbeurzen van het corps in te trekken. Naar verluidt waren de verzoeken om postwissels al richting 't Gooi vertrokken toen het UvA-bestuur zich besloot neer te leggen bij een halfzacht compromis waarin staat dat het corps er alles aan doet om dit soort zaken in de toekomst te voorkomen.

Met dat soort matte beloftes kwam rector Huib de Jong dit jaar niet meer weg, in de discussie over de stilteruimtes aan de hogeschool. Jarenlang was de hogeschool van mening dat de scheiding van kerk en staat haar ervan weerhield om een stilteruimte in het leven te roepen. Er werden zelfs valse berichten verspreid dat studenten zelf ruimtes konden reserveren om te bidden, alles om maar te voorkomen dat er weer een drama zou ontstaan over islamisering van de hogeschool, zoals dat ook gebeurde toen een docent ooit weigerde nog langer handen te schudden van zijn vrouwelijke collega's. Na maandenlange druk van studenten – eindelijk eens een keer *student engagement* aan de HvA! – ging Huib dan toch om: er zouden stilteruimtes komen. En zo bleek de uit het strenggelovige Zeeland afkomstige De Jong de HvA-rector die de religieuze studenten tegemoetkwam. Wat is hij altijd lekker gewoon gebleven, hè. ↙

tekst **Henk Strikkers**

LINDA DUITS

Samen komen is voor homo's

Samen komen is iets dat je normaal alleen in films ziet. Het is eigenlijk zo zeldzaam dat het niet eens wordt bezongen in het mooiste lied. Samen klaarkomen is een begeerte waarvan je je moet afvragen waarom je haar zo graag beleven wilt.

Het simultaan orgasme is een heteroseksueel droombeeld, de perfecte unie tussen yoni en lingam, tussen yin en yang. Het is bijna religieus en het is verdomd moeilijk. Natuurlijk is het geil als iemand onwijs aan het genieten is, maar de kans dat jij en een partner precies op hetzelfde moment even opgewonden zijn is klein. Bovendien is het lastig concentreren op de ander als je bijna zover bent. Je wilt niet keihard bijten in iets waar je zachtjes op moet sabbelen.

Het heteroseksuele ideaal is ironisch genoeg gemakkelijker voor homo's. Mannen zijn doorgaans beter in het timen van hun orgasme. Lesbiennes, die vaker klaarkomen dan heterovrouwen, zitten al meer met verbeelding. Lichamen reageren nou eenmaal verschillend op dezelfde stimulatie.

Laat dat idiote gelijkheidsideaal varen

Als man en vrouw het samen moeten doen, staan eigenlijk alle sterren verkeerd. Zelfs als zij op hetzelfde moment afgaan, duurt het niet even lang. Het orgasme van mannen meet zelden meer dan tien seconden, bij vrouwen is alleen het gemiddelde al twee keer langer.

En dat op hetzelfde moment afgaan is technisch ingewikkeld. Eigenlijk zijn mannen- en vrouwenlichamen daar niet voor gemaakt. Tijdens vaginale penetratie wordt de clitoris maar een klein beetje gestimuleerd, voor de meeste vrouwen onvoldoende om van klaar te komen. Het is een probleem dat seksuologen sinds Freud bezighoudt – omdat hij het clitoraal orgasme kinderlijk vond. Zo is er de Coïtale Centreringstechniek, een variant op het missionarisstandje waarbij maximaal contact wordt gemaakt. De instructie is veel uitgebreider dan alleen de positionering van de lichamen: man en vrouw moeten gecoördineerd bewegen, even fysiek actief zijn en op een bepaalde manier ademen.

In plaats van al dat gedoe kan je ook dat idiote gelijkheidsideaal laten varen dat mensen zich hebben aangepraat sinds de jaren '70. Dat is heel goed voor in de samenleving, maar je hebt er niks aan in bed. Tijdens het seksen hoef je niet gelijkwaardig te zijn, sterker nog: ongelijkheid kan hartstikke opwindend zijn. Je kan je overgeven of juist domineren, je kan genieten van klasse- of leeftijdsverschil. De enige regel hoort te zijn dat iedereen instemt met de seks.

In je seksueel samenkomen hoef je niet samen te komen. Simultaan pieken is voor hetero's zelfs een weinig zinvol doel. Als een vrouw klaarkomt, begint de pret pas. Ze kan nog veel vaker, en bovendien draait het om de reis en niet om de bestemming. De beste maatstaf voor goede seks (he, ho en bi) is de kwaliteit en kwantiteit van het plezier dat je elkaar schenkt. En dat, lieve lezers, is toevallig ook de kerstgedachte. Fijne vakantie! ↙

Jaar in beeld

JANUARI

UvA-hoogleraren wandelen na de diesrede de Oude Lutherse Kerk uit, over pamfletten heen van voormalige DNU- en Humanities Rally-actievoerders.

FEBRUARI

HvA-student Jeroen Smedts (maatschappelijk werk & dienstverlening) is Prins Carnaval van het Limburgse dorp Meterik. In de aanloop naar *vastelaovend* maakt hij een feestelijke tocht langs andere gemeenten.

Foto's **Daniël Rommens**

M/V VAN HET JAAR 2016

1.

Praten tegen de pijn
Anita Abaisa

‘Racisme doet gewoon pijn. Klaar.’ HvA-student toegepaste psychologie Anita Abaisa (35) zegt waar het op staat, en het is hoognodig. Toen voorzitter van de UvA-diversiteitscommissie Gloria Wekker stelde dat er meer gedaan moest worden om donkere studenten een kans te geven om te studeren, werd ze op GeenStijl voor debiel uitgemaakt; bij de intocht van Sinterklaas werden zo’n tweehonderd anti-zwartepietactivisten opgepakt. Hun voorman werd uit een politiebusje gesleurd en door een agent in zijn gezicht gestompt. Kersverse politica Sylvana Simons kreeg politiebeveiliging nadat ze op televisie het racisme in de Nederlandse samenleving aan de kaak stelde.

Het weerhoudt Abaisa er niet van om het voor de donkere Nederlandse vrouw op te nemen. ‘Ik hoorde laatst een man tegen zijn dochtertje over mij zeggen: “Kijk, daar loopt iemand met een poepkleur.” Het gevoel dat ik daarvan krijg, liegt niet tegen me, dat gevoel ís er.’ Zelfs op de progressieve UvA klonken in het debat rond de Commissie Diversiteit glasharde uitspraken. De HvA, op zich een voorbeeldige smeltkroes, richtte een platform op om meer inclusie te waarborgen. Discriminatie gebeurt, maar witte mensen hebben dat niet altijd in de gaten. Westerse collega’s – Abaisa werkt naast haar studie als loopbaanbegeleider bij Eneco – vroegen haar weleens waar ze het over had, als ze discriminatie in haar omgeving benoemde. Ze voelde zich onbegrepen. ‘Als je het nooit hebt meegemaakt, heb je ook geen idee waar het over gaat. Als je het wel meemaakt, wil je even je gevoel toetsen, omdat je je heel eenzaam kunt voelen.’

Abaisa zegt dat ze de Facebookgroep ‘Black Ladies Talk’ uit nieuwsgierigheid oprichtte, om te zien hoe andere donkere vrouwen in Nederland met deze problemen omgingen. In de Facebookgroep merkte ze dat daar behoefte aan was; in een jaar tijd sloten zich tienduizend leden aan.

Iedere dag plaatst ze een ochtendgroet op de pagina van Black Ladies Talk, waarin ze de groepsleden uitnodigt om weer met elkaar in gesprek te gaan. Ze wil een positieve beweging starten, schrijft ze. In een jaar dat internettrollen elkaar bestoken met racistische grappen willen donkere vrouwen soms het liefst offline gaan, maar Abaisa creëerde een veilige haven waar juist die vrouwen hun hart kunnen uitstorten.

‘Ook al leven we in een samenleving die zogezegd multicultureel en divers is, ook al volg ik de regels en ben ik geïntegreerd, *at the end of the day* ben ik gewoon niet blank en word ik niet hetzelfde behandeld,’ zegt ze. Voor de studentes van Antilliaanse, Arubaanse, Surinaamse en Afrikaanse komaf aan de Hogeschool van Amsterdam kwam de Facebookgroep als geroepen. Want ook hier wordt gestereotypeerd, leerde Abaisa uit gesprekken op Black Ladies Talk. Zoals bij een donkere student die het advies kreeg om met haar studie te stoppen, terwijl ze maar één studiepunt te kort kwam en het jaar daarna het vak gewoon nog een keer kon doen. Een andere docent oordeelde dat ze prima naar het volgende jaar kon. Een kwestie van vooroordelen, denkt Abaisa.

Abaisa’s energie en authenticiteit zijn aanstekelijk en inspirerend

Uit handen van minister Jet Bussemaker van Onderwijs kreeg ze dit jaar een Echo-Award, de landelijke prijs voor studenten die een positieve bijdrage leveren aan de multiculturele samenleving. Abaisa’s energie en authenticiteit zijn aanstekelijk, en inspireren overal waar ze verschijnt – de jury roemde haar erom.

Ook offline brengt Abaisa inmiddels vrouwen bij elkaar. Ze organiseert ‘tea and talks’-bijeenkomsten en deze herfst vond het eerste Black Ladies Talkcongres plaats in het Bijlmerparktheater. Lifestylejournalist Janice Deul schreef in een column op *One World* dat ze nooit gedemonstreerd had, tot ze Abaisa leerde kennen. Deul liep afgelopen lente mee in de door Abaisa georganiseerde *Black sisterhood march*. Honderdvijftig Afro-Nederlandse vrouwen, gekleed in het zwart met op het hoofd een geknoopte kleurige Afrikaanse doek, wilden laten zien dat ze meer zijn dan de seksistische beelden die in films en videoclips over ze verspreid worden. Tijdens de demonstratie viel geen onvertogen woord. ‘Het kan dus wel in ons landje,’ schreef Deul. Allemaal te danken aan het aanstekelijk enthousiasme van Anita Abaisa. ↙ Willem van Ewijk

2.
Het rechte eind
Hans Amman

Wat een verschil kan een jaar maken. Han Maarten (Hans) Amman (59) weet er alles van. Het voorjaar van 2015 zal hij zich lang heugen. Tijdens de bezetting van achtereenvolgens het Bungehuis en het Maagdenhuis werd hij afgeschilderd als 'de vastgoedman', de bouwmagnaat wiens vastgoedbeleid de universiteit in diepe financiële problemen had gestort.

Amman wandelde begin 2014, vlak na de mislukte bètafusie met de VU, het Maagdenhuis binnen met het idee orde op zaken te stellen in de vastgoed & financiën-portefeuille van de UvA. Hetzelfde had hij daarvoor al gedaan aan de Universiteit Utrecht. 'Hoe je het ook wendt of keert, uiteindelijk gaat het altijd om de centjes,' zei hij bij zijn afscheidsinterview in universiteitsmedium DUB. Vanuit die optiek is het niet vreemd dat hij het Bungehuis verkocht aan de investeerders van Aedes, die het nu omtoveren tot een exclusieve sociëteit voor de rijken der aarden. Ras-Amsterdammer Amman – met bijbehorende tongval – maakte een goede deal, maar dat bleek aan de verpolitiekte UvA niet genoeg. Hier gaat het om andere zaken, merkte Amman tijdens de bezettingen. De commissie die naar aanleiding van die bezettingen de financiële situatie van de UvA onderzocht, vond geen onoorbare zaken en plaatste Amman daarmee weer wat steviger in het zadel.

Dat was echter buiten de Raad van Toezicht gerekend. Die stak dit voorjaar een dolk in de rug van Amman, omdat die laatste veel kritiek had op de samenwerking tussen UvA en HvA. De *span of control* zou te groot zijn voor één bestuur, vond Amman. Hij moest het bekopen met zijn baan: toenmalig Raad van Toezicht-voorzitter Atzo Nicolaï was groot voorstander van de UvA-HvA-samenwerking en wilde van Amman een *lame duck* maken door plompverloren te stellen dat 'die vertrekt'. Amman hield de eer aan zichzelf en stapte vrijwillig op.

Toen dat wereldkundig werd, sloten de rangen zich en schaarde vrijwel de volledige UvA zich achter Amman, zelfs de actiegroepen en medezeggenschappers die zijn felste tegenstanders waren tijdens de Maagdenhuisbezetting. Het leidde niet alleen tot het aftreden van de Raad van Toezicht, maar ook tot de splitsing van UvA en HvA waar we nu middenin zitten. Daarmee lijkt een weeffout die al dertien jaar niet de beloofde resultaten oplevert de komende tijd hersteld te worden. Hans Amman zal het in 2017 als faculteitshoogleraar aan de Faculteit Economie & Bedrijfskunde met goedkeuring gadeslaan. ↙ Henk Strikkers

3.

Strijd voor de waarheid
Pari Ibrahim

De schokkende stroom nieuwsberichten over vluchtelingen en moordpartijen door Islamitische Staat liet weinig mensen op de HvA en de UvA onberoerd; velen kwamen in actie, pakten de pen op of gingen aan de slag om te helpen. Zo organiseerde UvA-promovendus Laura Boerhout een hulpactie waardoor vluchtelingen door vrijwilligers werden opgevangen op Amsterdam Centraal. UvA-studenten zamelden vrachtwagens aan kleding in voor de gestrande vluchtelingen op het Griekse eiland Samos, anderen plannen reizen naar Griekenland om vluchtelingen te gaan helpen of halen. En dan zijn er nog de studenten die het via de stichting UAF mogelijk maken dat vluchtelingen aan de HvA en UvA kunnen gaan studeren. Zij verdienen alle lof. Maar weinigen deden het zo grondig als Pari Ibrahim (27), de HvA-student rechten die haar strijd tegen de genocide op jezidi's doorvocht tot aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

De jezidi's vormen een religieuze minderheid in Noord-Irak; Ibrahim werd zelf in het gebied geboren en maakt deel uit van de bevolkingsgroep. In de jaren negentig vluchtte ze met haar ouders naar Nederland. Toen Pari Ibrahim twee jaar geleden hoorde dat haar familie in Irak werd uitgemoord en IS de vrouwen meenam als seksslaaf wilde ze weten wat er precies in haar geboortestreek gebeurde. Ze spitte het internet door, stroopte de nieuwswebsites af: journalisten schreven nauwelijks over de moordpartij. 'Ik heb kranten en televisiejournaals in Nederland meteen een bericht gestuurd.' De dag erop stond RTL voor de deur, om mee te gaan naar een demonstratie van jezidi's in Nederland.

Ze was een onopvallende student rechten, die ervan droomde om rechter te worden. Nu is ze een van de meest vooraanstaande voorvechters van een betere toekomst voor de jezidi's. Vanuit haar ouders' huis richtte ze de stichting *Free Yezidi* op, omdat ze wilde dat de Verenigde Naties de genocide op haar volk erkenden. Al gauw zamelde ze zo'n tienduizend euro in om naar New York af te reizen. Nadat ze in een uitzending van BBC World gesproken had, zegde modeconcern Gucci nog eens 120.000 dollar toe. Toen ging het snel: Ibrahim pleitte in het Britse Hogerhuis, in New York bij de VN, en vloog naar Noord-Irak om er een vrouwencentrum op te richten, waar trauma-experts en psychologen ontsnapte jezidi-vrouwen helpen bij de verwerking van hun trauma's. Ibrahim laat zien dat je vanuit niets grote verandering kunt brengen in de wereld. In haar vrijwilligerswerk toont ze ondernemerschap. 'Ik ben in mijn eentje begonnen,' zei Ibrahim in Folia. 'Nu heb ik tien *board members* verspreid over de hele wereld; ik heb elf, twaalf mensen in Irak en nog zes vrijwilligers.'

Sinds ze haar stichting twee jaar geleden begon, heeft ze geen dag vakantie gehad. Dit najaar vloog ze nog naar de Verenigde Staten voor het nieuwste project van de Free Yezidi Foundation: het *Justice Project*, waarmee ze IS-strijders die misdaden tegen jezidi's pleegden probeert te identificeren. Als ze een uurtje over heeft studeert ze: Pari Ibrahim hoopt eind dit jaar haar diploma te behalen. ↙ Willem van Ewijk

THOMAS VAN AALTEN

Moeder, ik wil bij de UvA

Vroeger was alles beter, vooral de onmin en de achterklap in de academische wereld. Ik las met veel plezier het boek *Jongens waren we: over de totalitaire verleiding van de jaren zeventig* van Chris van Esterik. Van Esterik beschrijft een student pedagogiek in 1975: 'Ze krijgt studiepunten wanneer ze zich inzet om Chileense vluchtelingen te helpen. Studiepunten vallen er ook te verdienen in iets wat op een serie psychoanalytische gesprekken lijkt, waarin je kritiek op jezelf en op de leden in de groep moest hebben. [...] Wie zijn partner meebracht om ook de relatie in de groep te analyseren en te bekritiseren, kreeg extra studiepunten. Carolijn had daar weinig trek in en verzon een list: "Ik zei dat mijn vriend vrachtwagenchauffeur was op internationale routes en dus niet kon komen. Toen werd ik zo bewonderd dat ik die extra punten kreeg omdat ik een vrachtwagenchauffeur als vriend had, een echte arbeider. Ik had in mijn verhouding de kloof student-arbeider doorbroken."'

Wie zijn partner meebracht voor analyse kreeg extra studiepunten

In het boek wordt Folia ook veelvuldig aangehaald als orgaan dat de misstanden aan de kaak stelde. Moet Folia straks weer een blad worden dat alleen over de universiteit gaat? Ik hoop het niet. Als die hele samenwerking tussen de HvA en de UvA dan ooit ergens goed voor is geweest, dan is het voor dit blad. Nu alle besturen en raden en commissies langzaam uiteengereten worden, blijft Folia een belangrijke waakhond.

Simon Carmiggelt zei ooit over columns schrijven dat het net zoiets is als de afwas: het komt altijd terug. Maar dat is eigenlijk met alles zo. Over tien jaar besnuffelen de instanties elkaar weer, wedden? ↙

Jaar in beeld

MAART

AUC-student en initiatiefnemer van de *Boobie Bible* Mathilda Médard deelt topless Folia uit bij de open dag van de HvA.
Op twee faculteiten werd het blad weggehaald vanwege blote borsten op de cover.

APRIL

Op de kop van het Java-eiland opende in april de FabCity-campus. De tijdelijke, zelfvoorzienende, stad werd door HvA-studenten en -medewerkers bevolkt voor innovatieve studieprojecten.

Foto's **Daniël Rommens** en **Mats van Soolingen**

M/V VAN HET JAAR 2016

5.

Matilda Médard

4.

Erik Verlinde

Jarenlang kreeg Erik Verlinde (54) van zijn collega's in de natuurwetenschappen aan- en ontmoedigingen om nu eindelijk zijn theorie te publiceren, maar hij rekende stug door: 'Ik kan niet verwijzen naar bestaande theorieën, omdat ik daarvan afwijk.' De hoogleraar theoretische fysica weerstond de verleiding zijn theorie door te spreken met anderen, steun te zoeken in een team dat misschien ook zou compromitteren.

Het lijkt verleidelijk om Verlinde, nu de media hun reidans om hem heen doen, te zien als eendagsvlieg met *fifteen minutes of fame*, maar niets is minder waar. De Spinozapremie die zijn zwaartekrachtonderzoek mogelijk maakte, wordt niet zomaar uitgereikt; Verlinde had al vier wetenschappelijke doorbraken op zijn naam staan.

Zijn nieuwe theorie is van een andere orde van grootte: Verlinde kruist de theoretische degens met Einstein zelf. Zwaartekracht is niet het fundament, stelt hij, maar een symptoom van een dieperliggende eigenschap van de bouwstenen van ons universum – zoals luchtdruk geen universele kracht is, maar een bijwerking van luchtdeeltjes die we een eeuw geleden nog niet konden waarnemen, laat staan bevroeden. 'Op een gegeven moment heb ik bewust besloten voortaan alleen nog maar mijn intuïtie te volgen,' zei hij in Folia.

Zijn theorie is wereldnieuws; nu is het aan die collega's om haar te verifiëren of te falsificeren. Maar voorlopig is het Verlinde die het laatst lacht: de moedigste vrijdenker van zijn wetenschapsgebied. ↙ Bob van Toor

Toen de HvA besloot om de Folia met borstencover op haar open dag 'iets uit het zicht' te plaatsen omdat de hogeschool 'een plaats moet zijn waar iedereen zich thuis voelt' stak UvA-student Matilda Médard (20) daar een stokje voor. Met een dikke sjaal om haar nek en een verder ontbloot bovenlichaam stond de Française in Kohnstammhuis en Wibauthuis de borstenfolia's alsnog uit te delen. 'Gewoon borsten,' stond erop. Want zo moeten we dat volgens Médard ook zien. 'Door het vrouwenlichaam naakt af te beelden zonder dat daar per se een lading aan kleeft, willen we borsten uit de taboesfeer halen,' zei ze. Het begon als een klein idee. In een tochtige studentenkamer op het Science Park fotografeerden internationale studentes elkaars borsten. De *Boobie Bible*, die alleen op het Amsterdam University College werd uitgedeeld, zorgde voor een landelijke rel. Hoofdredacteur dezes werd zelfs gevraagd om bij praatprogramma *Pauw* in debat te gaan met HvA-decaan Jean Tillie. 'De politieke correctheid slaat overal toe!' schreef *Panorama*. 'Het is tijd voor een echte discussie over blote borsten,' schreef studentenraadslid Lianne Hooijmans in *Het Parool*.
Een landelijke discussie dus, over de seksualisering van het vrouwelijk lichaam. Had die vierde feministische golf, waar in het buitenland al zoveel over geschreven was, toch nog even Nederland bereikt. ↙ Willem van Ewijk

6. Dennis van den Berg

Toen hij nog niet zo lang als onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam werkte, noemde Dennis van den Berg (32) het 'fucking frustrerend' dat zijn generatie nooit iets deed tegen de problemen van deze tijd: klimaatverandering, sociale ongelijkheid. 'Ik wil daar iets mee, maar weet niet wat. Te complex, te groot,' schreef hij in *de Volkskrant*, maar tot een progressieve beweging kwam het niet.
Tot de docent sociologie ontdekte hoe hij zijn engagement ten uitvoer kon brengen. Het gonsde namelijk al jaren over de te hoge werkdruk aan de HvA. Docenten en medewerkers raakten overspannen, maar durfden er niet over te spreken – behalve werkdruk heerste er ook een angstcultuur. De hogeschool nam maatregelen; ze bood mindfulnesscursussen aan en stelde e-mailprotocollen op. Maar de werkdruk bleef. 'We moeten te veel onderwijs geven in te weinig tijd,' stelde Van den Berg, inmiddels werkzaam als coördinator beroeps- en onderzoeksvaardigheden en door collega's een 'stille kracht' genoemd.
Het is niet makkelijk iets fundamenteel te veranderen binnen de HvA. In zo'n enorm instituut zouden velen de schouders ophalen of er het bijltje bij neergooien. Van den Berg stelde een petitie op die driehonderd keer werd ondertekend, bood haar aan bij het College van Bestuur en kreeg terstond nog honderden extra steunbetuigingen. Het taboe op de werkdruk was doorbroken. ↙ Willem van Ewijk

8.
Tashina Blom

Het ging snel, maar het waren relevante minuten tijdens de presentatie van *Let's do diversity*, het rapport van de commissie-Wekker: Gloria Wekker bedankte de drijvende krachten achter de commissie, de onderzoeksassistenten. Onder hen was Tashina Blom (29), die sowieso geldt als stille kracht van veel goede ontwikkelingen. De student Cultural Analysis was erbij in het Maagdenhuis, organiseerde bijeenkomsten voor de LSVb en hielp mee bij het realiseren van het Jongerenmanifest Onderwijs.
Ook hielp ze in die hoedanigheid de discussie over diversiteit aan de UvA naar een hoger, landelijk niveau te tillen. In debatten, bij Humanities Rally en in vele opiniestukken hield ze onvermoeibaar een vinger aan de pols van het democratiseringsproces. In rake bewoordingen: toen het CvB pruttelde over woorden als 'probleem' en 'democratisering' in de promotie van het referendum haalde ze uit in een open brief op Folia.nl: 'De opvatting

7.
Jarmo Berkhout

Het Maagdenhuis bezetten is bijzonder, maar niet uniek. Het jaar daarop de overstap maken naar het commissie-pluche en even hard doorstrijden voor je idealen getuigt echter van bijzonder karakter en doorzettingsvermogen. Als vakbondsvoorzitter liet Jarmo Berkhout (23) een nieuwe kant van zichzelf en zijn activisme zien. De geboren en getogen Amsterdammer zette zijn studie wijsbegeerte dit jaar wederom op een lager pitje voor een hoger doel en ging in juni aan de slag als voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond LSVb. Zijn radicale transformatie van ongeschoren actievoerder naar lobbyist bij een keurig in het politieke systeem ingebed praatgroepje als de LSVb komt voor menigeen wellicht als een verrassing, maar wie denkt dat Berkhout dit allemaal voor zijn cv doet heeft het mis; een carrière in Den Haag ziet de Amsterdammer niet zitten.
Hij ziet zijn functie 'als mogelijkheid om het onderste uit de kan te halen', zei hij in Folia. Dat is hard nodig, volgens Berkhout: 'Grof gezegd is onze generatie op heel veel vlakken gewoon de lul.'
Onder aanvoering van de LSVb hebben daarom in oktober 23 jongerenorganisaties de handen ineengeslagen voor beter onderwijs. Mocht het allemaal niet baten, dan kan Berkhout altijd nog terugvallen op megafoon en spandoek. Hoe hij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kan bezetten heeft hij voor de zekerheid alvast uitgezocht. ↙

Steffi Weber

van neutraliteit van dit college lijkt daarmee geheel in Sovjet-stijl te zijn: neutraliteit als interpretatie van de werkelijkheid die machthebbers beter schikt.'
Na het zwaarbevochten referendum zal er hopelijk minder reden voor zijn, maar Tashina Blom zal zich naar verwachting – als redactielid van het onvolprezen forum De Omslag, bijvoorbeeld – blijven inzetten voor goed bestuur en studentenrechten. ↙ Bob van Toor

9.
Louise Elffers

Ze zijn zeldzaam: sociaal wetenschappers die stelling durven te nemen terwijl hun onderzoek nog loopt. In september sprak Louise Elffers (38) haar rede uit als lector hoger onderwijs aan de HvA, over problemen die studenten tegenkomen als ze van het middelbaar naar het hoger beroepsonderwijs doorstromen. Ze riep daarin het hoger onderwijs op om niet 'met de handen op de rug af te wachten' of het wel goed zou komen met deze zogenoemde stapelaars. Het hbo moest de hand reiken aan doorstromende mbo'ers, die vaak de eerste in hun omgeving zijn die een hogere opleiding gaan doen. In een interview met Folia werd ze verleid om 'het beestje bij het naampje te noemen'. Het ging toch immers vooral om studenten met een migrantenachtergrond? 'Nee,' zei ze resoluut – niet bang voor beschuldigingen van politieke correctheid. 'Niets uit de onderzoeken wijst erop dat de etnische achtergrond bepalend is voor het studiesucces.' Om dat als uitgangspunt van de discussie te nemen, was volgens haar onnodig en stigmatiserend.
Elffers combineerde dit jaar met succes een activistische inslag met een wetenschappelijke houding. Ze past goed op haar woorden, maar verzandt niet in hypothetische verhandelingen die slechts tot de conclusie leiden dat 'het nog onderzocht moet worden'.
Elffers onderzoekt, maar zegt ook alvast waar het op staat. En dat lijkt zijn weerslag te vinden: de HvA loopt voorop in de samenwerking met het mbo om de stapelaars betere kansen te bieden. ↙ Daniël Rommens

10.
Jacob Eikelboom

Een juweel in de kroon en een luis in de pels van de HvA: Jacob Eikelboom (43) ondersteunt en helpt met passie zijn studenten taalbeheersing, maar mag ze ook graag een beetje pesten, om de student die flirt met de radicale islam of de PVV de ogen te openen. ‘Dan vraag ik de studenten wat ze het weekend gaan doen: een pornofilm kijken, achter de webcam zitten of naar Syrië? Zo’n radicale gast zie je dan ontploffen,’ zei hij in *De Groene Amsterdammer*.
Hij stond net voor de klas toen Eikelboom op 12 september 2001 in *Het Parool* schreef dat enkelen van zijn leerlingen juichten om de aanslagen, en dat het ‘dom’ zou zijn dat af te doen als pubergedrag. Die strijd tegen domheid kan als een rode draad worden gezien in de vijftien jaar waarin hij klassen conservatiever zag worden dan hun ouders. Zijn *tough love* blijkt geen slechte benadering, getuige vele dankbare oud-studenten en de Docent van het Jaar-prijs in 2013.
Die hoge standaard legt hij niet alleen studenten op, maar ook zichzelf én, gelukkig, zijn collega’s; het Platform Inclusie dat hij dit jaar hielp oprichten gaat het bestuur voorzien van ‘gevraagd en ongevraagd’ advies. Eikelboom kennende zal dat geen ‘pappen en nathouden’ zijn, of multiculti-knuffelen. ‘Ik ga niet meer in gesprek over homorechten, vrouwenrechten, godsdienstvrijheid. Iedereen die daaraan wil tornen, ksst, wegwezen.’ Uit zijn les, welteverstaan, om daarna weer terug te keren en dóór te leren.

↙ Bob van Toor

Hou ze in de gaten!

Op geen enkel erepodium is plek voor ieder die het verdient. Toch: nog zes talenten die volgens Folia in 2016 gestaag timmerden aan de weg naar grootsheid.

Student sociale wetenschappen **Floor Nanninga** was vrijwilligerswerk aan het doen in een vluchtelingenkamp op het Griekse Samos toen ze **Rian Verpalen** ontmoette, een medewerker van Facility Services aan de UvA. Zij zijn twee helden die niet stil bleven zitten, maar naar de brandhaard van de vluchtelingencrisis trokken. In november ontving Samos duizenden winterjassen, broeken en truien.
Dichter bij huis zetten studenten zich geduldig in voor meer lokale idealen. Neem natuurkundestudent **Ramon Creyghton**, die live debat naar de exacte wetenschappen bracht. Hij stond aan de wieg van de BètaBreak, de lunchbijeenkomst over actuele wetenschappelijke onderwerpen met vaak pittige discussies, en leidt nu debatten bij Spui25. De andere ster van de debat-arena was filosoof **Andrea Speijer-Beek**. Deze zelfbenoemde libertariër, vaak controversieel, was de droomgast voor iedereen die een prikkelend en relevant debat wilde.
Alex Tess Rutten, student literatuurwetenschap, was al eens bestuurslid van studentenvakbond Asva en zat in de facultaire studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Als lijsttrekker van haar partij De Decentralen won ze de studentenraadsverkiezingen. Als neutrale voorzitter van de Centrale Studentenraad brengt ze behendig de studentenpartijen samen en vertegenwoordigt ze alle UvA-studenten bij het CvB.
Tom van der Meer adviseerde als universitair hoofddocent politicologie de commissie Democratisering & Decentralisering, en intussen becommentarieerde hij ook nog de landelijke politiek. Hij legde onvermoeibaar uit hoe referenda kunnen bijdragen aan een gezonde democratie en liet zich daarbij niet verleiden tot harde populaire uitspraken. Eigenlijk is Van der Meer te groot om als talent te bestempelen. De jongensachtige politicoloog werd op de valreep van referendumjaar 2016 nog benoemd tot hoogleraar. In die rol zal hij zijn onderzoek naar de relatie tussen burgers en overheden naar een hoger plan trekken en zich ook op het bekritiseerde partijenstelsel richten – een onderwerp waarmee hij met de versplintering van het politieke landschap en de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen tot nog grotere hoogte kan stijgen.

↙ Bob van Toor en Willem van Ewijk

HUIZE FRANKENDAEL

KUNST - GASTRONOMIE - LOCATIE IN AMSTERDAM

Huize Frankendael is het laatste buitenhuis van Amsterdam. Gebouwd in de 18e eeuw, werd het huis gebruikt door notabelen om van natuur en vriendschap te genieten.

Partijen en vergaderingen
In Huize Frankendael zijn prachtige authentieke ruimtes beschikbaar voor groepen van 2 tot 200 personen. Bijzonder geschikt voor huwelijken, vergaderingen en private dining. De keuken van Merkelbach verzorgt de culinaire invulling hiervan met bereidingen volgens onze slow food filosofie.

Kunst en Cultuur
Het gehele jaar zijn er kunst exposities in het huis.

Merkelbach

Meebewegen met de seizoenen, werken met duurzame producten en respect hebben voor de dieren die ons vis en vlees geven, dat is de Slow Food filosofie van de keuken van Merkelbach.

Groene beleving
Restaurant Merkelbach bevindt zich in het koetshuis van het 18e-eeuwse Huize Frankendael. In de stijltuin, waar wij terras hebben, beleef je de seizoenen in de stad. Ons restaurant is een unieke plek in Amsterdam om ontspannen te genieten van lekker eten en verfijnde smaken.

Slow Food
Bij Merkelbach omarmen we de waarden van Slow Food. We kennen onze producten en producenten.

Het vlees voor onze gerechten komt van boerderij Lindenhoff uit Baambrugge. We werken uitsluitend met authentieke rassen en verwerken het hele dier van kop tot staart.

De vis wordt gevangen door de 'Goede Vissers', rechtstreeks op de veiling gekocht en dezelfde dag nog geleverd, altijd vers.

Onze met zorg geteelde groenten komen van de koude grond en veel van onze kruiden uit Park Frankendael.

Huize Frankendael, Middenweg 72, 1097 BS Amsterdam
+31 (0) 20 423 39 30 ,info@huizefrankendael.nl
www.huizefrankendael.nl
www.restaurantmerkelbach.nl

Dymph deed het

Rector magnificus Dymph van den Boom met emeritaat

tekst **Dirk Wolthekker**
foto's **Daniël Rommens**

De Maagdenhuisbezetting vormde een tumultueus slotakkoord van het bestuurlijke leven van een koersvaste en nuchtere wetenschapper: rector magnificus Dymph van den Boom gaat met emeritaat. Hoe beter terug te blikken op bijna tien jaar in het zadel, dan op de fiets.

'Wat nu belangrijk is, is dat bestuurders investeren in vertrouwen. Ik denk dat er op de UvA al veel formele autonomie is, maar dat wil niet zeggen dat dit ook zo wordt gevoeld. De UvA is behoorlijk decentraal georganiseerd, maar dat moet ook worden opgepakt door medewerkers en studenten. Ik heb gereegeld meegemaakt dat een besluit decentraal kon en mocht worden genomen, maar dat men van het centraal niveau – van mij dus – een beslissing wilde. Dat kan dan dus niet.' Op de valreep zegt vertrekkend rector magnificus Dymph van den Boom het nog één keer: 'Het proces waar de UvA zich in bevindt is een traject van cultuurverandering.' En er zal nog heel wat water door de Amstel stromen voordat die cultuur is veranderd.

Mouwen opstropen

Op een regenachtige vrijdagmorgen in december fietsen we langs diezelfde Amstel, naar de locatie waar zij Folia voor het laatst te woord zal staan in haar functie als rector magnificus. We halen haar op van haar huis aan de Prinsengracht. We verwachten (en hopen!) dat Van den Boom zal zeggen dat we, gezien het weer, het gesprek beter bij haar thuis kunnen houden, maar de rector staat klaar in spijkerbroek, fleecetrui en sportschoenen. 'Ach, een beetje regen. Jas aan, capuchon op.' Zo nuchter als zij bestuurde, zo nuchter is zij ook in de privé-omgang. *'What you see is what you get,'* zei zij als bestuurder geregeld. Ze kan niet anders. 'Ik kom uit een nuchter Brabants nest. Mijn vader is jong

Dymph van den Boom
MAAKT ELKE DAG HAAR HOOFD LEEG OP DE FIETS

overleden, mijn moeder moest de mouwen opstropen om de monden van mijn zusjes en mij te voeden.'

Of we even in de huiskamer willen wachten. 'De fundering wordt vernieuwd en de aannemer moet nog iets afmaken.' Er is koffie en een stroopwafel – of twee. 'Ik fiets elke dag, ook in de winter. Soms wel twintig tot dertig kilometer per dag. Even het hoofd leeg maken. Meestal 's avonds en meestal alleen. Zie 's avonds maar eens iemand mee te krijgen.'

Als de pendule op de schoorsteenmantel twaalf uur slaat kunnen we op weg. De regen is opgehouden en we fietsen via de Amsteldijk, het Martin Luther King-park en onder de Utrechtsebrug door, langs de woonboten op de Amstel, de stad uit. 'Weet je dat er verschillende medewerkers van de UvA in zo'n boot wonen? Ik moet er niet aan denken. Het centrum van de stad geeft bovendien ook gezelligheid.'

We zijn net begraafplaats Zorgvlied gepasseerd als ons een begrafenisstoet tegemoet komt. Hier maar geen foto maken dan? 'Nee, doe maar niet, anders lijkt het alsof ik al met één been in het graf sta.' En dat is helemaal niet de bedoeling: de rector heeft de afgelopen maanden talrijke aanbiedingen gehad om haar kennis en kunde buiten de UvA – of zelfs buitenslands – te blijven inzetten. 'Ik ga straks eens even rustig nadenken welke aanbiedingen het leukst zijn en daar ga ik op in.'

Voorbij de Riekermolen komen we aan bij het restaurant van haar keuze: 't Kalfje. We hadden Van den Boom na twintig trouwe dienstjaren aan de UvA best een vorstelijke maaltijd gegund, maar *what you see is what you get:* 'Diners in restaurants bij zakelijke bijeenkomsten zijn vaak goed bedoeld, maar het belang daarvan wordt erg overdreven en het kost vaak enorm veel tijd. Het heeft ook voordelen hoor, want je kunt informeel nog eens overleggen, maar als je niet oppast zit je wel erg vaak te dineren. Een cola light en een saté van kippendijen,' is dan ook haar nuchtere bestelling.

'Ik ga rustig nadenken welke aanbiedingen het leukst zijn'

U studeerde pedagogiek in Leiden, werd daar docent-onderzoeker en kwam in 1996 naar de UvA. Waarom?

'Ik was in Leiden docent en *diehard* onderzoeker, maar er waren geen vooruitzichten om verder te komen in de wetenschap. Aan de UvA wel. Ik was intussen al vijftien jaar verbonden aan de Universiteit Leiden en dacht: iets nieuws. Ik kwam terecht op een fusiefaculteit in oprichting [de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen, Red.]. Ik had zeker niet gepland om er decaan te worden, maar als je steeds gericht bent en blijft op de inhoud en je niet laat afleiden, komen dingen soms op je pad. Die kansen moet je dan natuurlijk wel grijpen. Dat heb ik gedaan, maar ik had nooit gedacht dat ik als rector magnificus van de UvA zou eindigen.'

Hoe hebt u leren besturen?

'In de praktijk, al doende dus. Ik wist het ook wel eens niet, maar ik zei altijd: "Ik heb het goedkoopste consultancy-bedrijf van Nederland in huis. Alle kennis die ik nodig heb om te kunnen besturen is in de organisatie aanwezig." Zelf heb ik altijd graag gewerkt met projectgroepen om het beleid voor te bereiden, van *blended learning* tot studiesucces. Daar zitten dan specialisten in, die niet alleen veel kennis hebben, maar ook als ambassadeur van het project optreden en hun kennis binnen de faculteiten kunnen delen. Maar bij belangrijke beslissingen ging ik uiteindelijk altijd bij mezelf te rade.'

Wat hebt u bereikt tijdens uw rectoraat?

'Wetenschappelijk gezien is de interdisciplinariteit goed op gang gekomen en hebben we grote onderzoeksclusters en het Institute for Advanced Study opgezet, die van hele goede kwaliteit zijn. Ook de valorisatie van onderzoek is goed op gang gekomen, niet alleen op bètagebied, maar in alle sectoren van onderzoek: angststoornissen, ouderenbegeleiding of oefenprogramma's om de taalvaardigheid te verbeteren.

Ook op onderwijsgebied hebben we een mooie slag gemaakt. Aan het begin van mijn rectoraat in 2007 leek het onderwijs wel een "zendtijdmodel" in combinatie met een "veldloopmodel": elke docent verzorgde zijn eigen uitzending, zoals op de radio, en concurreerde met soms wel vijf gelijktijdig geprogrammeerde andere uitzendingen. De coördinatie en afstemming ontbraken. Voor studenten was het programma vaak een veldloop met vele hordes: tentamens, deeltoetsen, opdrachten, tussenpapers, eindpapers. Ik denk dat dit nu een stuk beter gaat met voor iedereen coherente en studeerbare curricula met heldere eindtermen. In combinatie met de scholingsprogramma's voor docenten is dat de kwaliteit van het onderwijs zeer ten goede gekomen. Dat bleek ook bij de Instellingstoets.'

Toch kreeg u te maken met grootschalig protest in 2015.

'Veel mensen dachten dat het iets specifieks van de UvA was, maar je hoeft maar naar de CNN-documentaire *Ivory Tower* uit 2012 te kijken om te weten dat de discussie over kosten en opbrengsten van hoger onderwijs ook in het buitenland leeft. Wat de situatie aan de UvA wél bijzonder maakt is dat de UvA grote strategische samenwerkingsprojecten is aangegaan, waar óók kosten aan vast zitten en waarbij het voor studenten niet per se duidelijk is waar dit toe leidt. Neem de bètasamenwerking met de VU. Die werd door velen opgevat als de opmaat naar een complete fusie, wat het niet was. Studenten meenden bovendien dat wat op de bètafaculteit gebeurde op alle faculteiten zou gebeuren. Bestuurders moeten duidelijk maken wat hun plan is, maar ook wat ze niet van plan zijn. Dat is niet altijd goed gegaan.'

Het draaide dus om een gebrek aan communicatie?

'Als mensen te weinig informatie hebben of krijgen en zich toch een oordeel willen vormen, gaan ze de informatie zelf invullen. Er kan dan een verschil ontstaan tussen de feitelijke waarheid en de beleefde waarheid, met een vertrouwenscrisis tot gevolg. Kijk naar het rapport van de commissie Financiën. De financiën van de UvA bleken gezond te zijn, maar dat betekent nog niet dat iedereen dat ook zo ervaart. Dat speelt overigens niet alleen aan de UvA, maar ook in andere sectoren'

'Bij belangrijke beslissingen ging ik uiteindelijk altijd bij mezelf te rade'

Hoe keert het vertrouwen binnen de UvA terug?

'Niet door incidenteel de mensen te informeren, maar structureel de boodschap af te geven dat je transparant bestuurt, dat de zaken kloppen en dat je dat ook kunt bewijzen. Dat moet net zo lang gebeuren totdat iedereen er weer van overtuigd is dat het bestuur van de UvA in goede handen is bij de bestuurders die er zitten.'

Welk besturingsmodel hoort daarbij?

'Wat mij betreft niet het groene model, waarbij iedereen zichzelf organiseert. In de jaren zeventig en tachtig, toen dat het geval was, gebeurde er uiteindelijk helemaal niets. Er stond soms nog niet eens een onderwijsvisie op papier, omdat daarover geen overeenstemming was. Zo kun je geen grote organisatie leiden. Zo'n groen model is trouwens ook niet nodig, als je elkaar maar vertrouwt.'

Hoe moet het verder met de UvA na uw vertrek?

'De UvA bevindt zich wat internationalisering betreft op een keerpunt in haar bestaan. Ik geloof zeer in internationalisering, maar wel op alle niveaus in de organisatie. Dat betekent overigens niet dat Engels de voertaal moet zijn bij alle curricula. Waar dat niet gewenst is zou ik zeggen: ga met elkaar in debat. Diversiteit betekent toch ook een diversiteit aan opvattingen? Dát is wat ik academische vorming noem.'

We vinden het mooi geweest. De cola light en de saté van kippendijen zijn al lang op, en Van den Boom is nog niet aan haar dagelijkse portie fietstraining toegekomen. 'Ga jij maar terug naar de stad, ik fiets nog wat verder.' Terug op de Folia-redactie vinden we een mail van Van den Boom waarin ze verwijst naar het intussen beroemde touwtje-door-de-brievenbusgesprek van Jan Terlouw in *DWDD,* waarin deze sprak over gebrek aan vertrouwen in elkaar en de noodzaak dat vertrouwen weer op te bouwen. 'Precies datgene waar wij zojuist over spraken. Het is geen exclusief UvA-probleem, maar een algemeen maatschappelijk probleem, waar we aan moeten werken.' Hora Est. ↙

HADJAR BENMILOUD

Bedankt

Dit is mijn laatste column voor Folia, en het einde van de samenwerking met een van de leukste platforms waarvoor ik ooit heb gewerkt. Daarom eens geen gezeur of Vileine-kritiek, maar slechts een paar feiten en mijn dank daarvoor.

Bedankt aan *leading lady* Mirna van Dijk, die me aannam en de kans gaf voor mijn eigen leeftijdsgenoten in mijn eigen stad te schrijven. Bedankt aan de Folia-redactie die toen ik net begon van respectievelijk Havana en Folia één toonaangevend prachtblad heeft gemaakt, waar ik met veel trots aan heb bijgedragen. Bedankt aan alle lezers, die met meer scherpte en IQ dan gemiddeld (tja, die intellectuele elite bestaat wellicht toch een beetje) mijn columns naplozen op goede dan wel slechte ideeën, en hun commentaar met me deelden. Bedankt aan alle wereldveranderende studenten die ik via Folia heb leren kennen, en bedankt aan alle progressieve docenten die me steunden en hun kennis en kritiek met me deelden. Bedankt aan de bezetters van het Maagdenhuis, die al dan niet toevallig twee weken (!) na mijn Folia-column 'Bezet iets' over het Maagdenhuis klaarstonden om een rechtvaardiger toekomst af te dwingen.

Dank ook aan de hoofdredacteur die mij vervolgens ontsloeg

Bedankt voor de jarenlange trouw van Folia zelf, zelfs toen ik me aansloot bij de sekte der feministen; en voor het aanbod vorig jaar me een beter betaalde wekelijkse column te laten schrijven. Bedankt aan iedereen die me leerde om beter te schrijven, en bedankt aan iedereen die me leerde dat columns schrijven niet alleen over schrijven gaat.

Bedankt aan Carel Peeters, die in een boekrecensie in *Vrij Nederland* besloot elk inhoudelijk commentaar op mijn publicatie achterwege te laten, om slechts te wijzen op mijn in Folia 'nadrukkelijk gepresenteerde borsten'waar ik tot dan toe overheen had gekeken.

Dank aan de nieuwe hoofdredacteur Altan Erdogan van Folia voor het instemmen met een nieuwe foto in zwarte onesie, waarin ik eindelijk veilig over feminisme verder kon schrijven. Dank voor het aanbod van nieuwe foto's, en zelfs een langverwachte campagne-shoot voor posters. Dank aan de fotograaf die mij schunnige teksten toeriep terwijl ik halfnaakt moest doen alsof ik één van de Kardashians was. Dank aan de feministische achterban die mij steunde deze foto's niet te laten publiceren, en ondanks druk van Folia's Altan te bedanken voor de Folia-column, als dat betekende dat ik lippentuitend halfnaakt op de poster kwam te staan met het woord 'gratis!' op mijn kont.

Dank ook aan de hoofdredacteur die mij vervolgens ontsloeg en vroeg of ze een andere foto uit de shoot misschien alsnog mochten gebruiken voor de campagne.

Het waren geweldige lessen, waarvan de meeste positief. Ik ben blij dat er nu ruimte is voor een nieuw talent in Folia. Niets dan dank! ↙

Jaar in beeld

MEI

Professor Patrick Decowski inspecteert in het Italiaanse Gran Sasso de silo, waarin zijn onderzoeksgroep binnen enkele dagen het grootste experiment in de zoektocht naar donkere materie zal starten.

JUNI

De Roeterseilandcampus is het decor van de Amerikaanse actiefilm *The Hitman's Bodyguard*. Stuntmannen achtervolgen en beschieten elkaar pal voor de universiteit, waar nog voor de laatste tentamens wordt gestudeerd.

Foto's **Daniël Rommens**

Niet het zielige meisje

tekst **Carlijn Schepers**
foto's **Martijn Gijsbertsen**

Ze gelooft zelf soms amper dat het is gebeurd. HvA-student Noëlle van Deventer (23) plande een wereldreis, maar ontwaakt op kerstochtend 2013 uit een coma, na een scooterongeluk op vrijdag de dertiende. Toen ze na een halfjaar revalideren alsnog naar Thailand vertrok, kreeg ze knokkelkoorts door een beet van een tijgermug. Haar leven verliep zo absurd dat ze besloot er een boek over te schrijven: *Engel in de mist*.

De vliegtickets zijn geboekt, de reis van een halfjaar door Zuidoost-Azië is uitgestippeld, backpackbenodigdheden zijn ingeslagen en er staat genoeg geld op de spaarrekening. De destijds twintigjarige Noëlle is er helemaal klaar voor: een halfjaar de wereld intrekken met haar vriend. De tassen zijn nog nét niet gepakt als ze een scooterongeluk krijgt dat haar reisplannen in een klap wegvaagt. Op vrijdag de dertiende, ook dat nog.

'Ik reed op een ochtend in December met mijn scooter over een boerenlandweg tussen Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn. Het was mistig. Door de witte mistvlagen had ik niet eens acht meter zicht. Toen gebeurde het.' Van het ongeluk weet Noëlle niets meer. Niet dat ze iets moet uitwijken voor een groepje fietsende schoolkinderen. Niet het witte bestelbusje dat op volle snelheid op haar afkomt. En niet de harde klap als ze er frontaal op botst en twaalf meter verder op het asfalt smakt.

De traumahelikopter wordt gebeld. Maar die kan niet lan-

den door de dichte mist. Dus de traumachirurg komt naar de ambulance gereden om haar daarin te behandelen. ‘De ambulancebroeders, zo hoorde ik later, dachten dat ik het niet zou redden.’ Ze zitten er niet ver naast. Noëlle ligt vier dagen in coma. Zelf kan ze het zich allemaal niet herinneren, maar volgens haar zusje keek ze heel boos toen ze bijkwam. ‘Precies zo boos als de keren dat we ruzie hadden, vertelde ze later. En ook dat ze tegen me zei dat ik boos mocht zijn. Dat ze het begreep. Ik krijg gelijk weer tranen in m’n ogen nu ik het navertel.’ De kerstdagen bracht ze door op de Intensive Care.

Kasplantje

Waar haar woede bij het wakker worden vandaan komt, weet Noëlle ook niet. ‘Toen ik echt bijkwam, was ik heel gelaten. Ik liet alles over me heenkomen. Niets deed me iets; de onderzoekjes, de bloedafnames, de testen. Terwijl ik daarvoor doodsbang was voor prikken. Ik was een soort kasplantje geworden.’ Haar ouders maken zich zorgen: zal hun dochter ooit nog haar pit en karakter terugkrijgen? ‘Later was ik juist overdreven positief en vrolijk. Ik dacht alleen maar aan mijn familie: als zíj hier maar geen trauma aan zouden overhouden. Totdat mijn ouders er zelfs gek van werden.’ Noëlle denkt achteraf dat haar emoties verstoord waren door het hersenletsel. ‘Maar goed dat ik nog zo jong was. Op latere leeftijd had de hersenbloeding veel meer schade kunnen aanrichten en problemen op de langere termijn kunnen veroorzaken.’

Noëlle heeft haar been op drie plekken gebroken en ook haar heup, si-gewricht, pols en nekwervels zijn gebroken. En ze heeft dus een hersenbloeding gehad. Van de intensive care gaat ze naar de medium care, dan naar de trauma-afdeling en uiteindelijk naar een revalidatiecentrum. Daar hoort ze dat ze zeker twee jaar moet revalideren, waarvan een halfjaar in een ziekenhuisbed met intense zorg. ‘Ik schrok daar best van. Wat moet ik al die tijd gaan doen? Dus besloot ik een boek te gaan schrijven.’

Als ze later haar eerste zinnen terugleest, blijken ze heel krom. ‘Ik schreef in jip-en-janneketaal. Het was duidelijk dat het in mijn hoofd nog niet helemaal goed zat.’ Gelukkig houdt haar zusje in die periode ook een uitgebreid dagboek bij. Met behulp daarvan kan ze haar eigen verhaal reconstrueren.

In het revalidatiecentrum is er rust en regelmaat, dus heeft Noëlle alle tijd voor haar boek. ‘Het is net een bejaardentehuis. Meestal ben je wat ouder als je een hersenbloeding krijgt, dus ik was de jongste op mijn afdeling.’ Ze ontmoet er bijzondere mensen, met bijzondere aandoeningen. Zoals een vrouw van 48 met een vleesetende bacterie. Ze krijgen een hechte vriendschap. Het voordeel van Noëlles geplande reis is dat ze nu geen school mist. ‘Een halfjaar reizen werd een half jaar revalideren.’

Tijgermug

Maar Noëlles verhaal stopt niet in het revalidatiecentrum. Als ze na een halfjaar voldoende is hersteld, besluit ze alsnog een deel van haar geplande wereldreis te maken. Samen met haar vriend vertrekt ze voor zes weken naar Thailand. Maar alsof het noodlot haar nog niet genoeg getroffen heeft, wordt ze daar gebeten door een besmette tijgermug. ‘Ik kreeg opeens

‘Een halfjaar reizen werd een halfjaar revalideren’

hoge koorts, dus we dachten aan een voedselvergiftiging. Dat zou wel overgaan met antibiotica. Maar na vijf dagen voelde ik me alleen maar slechter en kreeg ik allemaal rode vlekken.'

Als in een déjà vu wordt Noëlle de volgende dag door haar vriend in een rolstoel het ziekenhuis in gerold. Ze is te zwak om zelf te lopen. Daar blijkt dat ze knokkelkoorts heeft. 'Ik liep iets op waarvan de kans dat je het krijgt vijf procent is. We waren echt radeloos. Hoe bizar is het dat mij dit overkomt na alles wat ik al heb meegemaakt? Mijn vriend wist ook écht niet hoe hij dit mijn ouders moest vertellen.' Ze besluiten het te verzwijgen. Vanuit het ziekenhuisraam maken ze een foto: 'Kijk pap en mam, wat een mooi uitzicht we hebben vanuit ons hostel!'

Dan is er ook nog eens een tolk die Noëlle in gebrekkig Engels vertelt dat ze door knokkelkoorts inwendige bloedingen kan krijgen. Ze schrikt zich kapot. 'Dit kan niet waar zijn, dacht ik. Ik heb er net een gehad!' Gelukkig gebeurt dat niet en na acht dagen ziekenhuis mag ze weer verder reizen. Pas als ze weer thuis zijn, vertellen ze het Noëlles ouders. 'Ze waren heel boos, vonden het sowieso al een slecht idee dat ik naar Thailand ging nadat ik net weer een beetje aangesterkt was. "Maar goed dat je dit niet hebt verteld," zeiden ze. M'n vader had me sowieso opgehaald.'

Roman

Door de gebeurtenissen in Thailand beseft Noëlle dat haar boek steeds meer een echte roman of thriller wordt. Ze besluit haar verhaal te gebruiken als basis voor een fictief boek en dit ook daadwerkelijk uit te geven. Maar zo ver is ze nog niet. Eerst begint ze aan de opleiding media, informatie en communicatie aan de HvA. 'Ik vond het best heftig weer te beginnen aan een opleiding, dus het schrijven kwam op een laag pitje. Toch bleef ik doorschrijven, vooral in de trein naar huis.'

Ze noemt het boek *Engel in de mist*. 'Het is voor negentig procent waargebeurd. Alleen de ontknoping heb ik verzonnen. Ook de dialogen hebben bijna allemaal letterlijk plaatsgevonden. In het halve jaar na het ongeluk heb ik mijn ouders er constant vragen over gesteld. Ze vervloekten me echt, want daardoor moesten ze het steeds herbeleven. Wat een heks ben ik eigenlijk dat ik ze dat heb aangedaan. Maar m'n ambities een boek te schrijven waren zó groot.'

Zelf vindt ze het niet zo zwaar om te schrijven over het ongeluk en de tijd erna. Het ongeluk zelf kan ze zich immers niet meer voor de geest halen. 'Het is uit mijn geheugen gewist. Wat ook wel fijn is, want daardoor heb ik nu geen trauma in het verkeer.' Eigenlijk kan ze door het boek juist afstand nemen van de gebeurtenissen. 'Het voelt bijna alsof een meisje in een dorp verderop dit bizarre verhaal is overkomen. Soms kan ik nog steeds niet geloven dat ik dit allemaal heb meegemaakt.'

'Ik was na het ongeluk jaloers op het leven dat ik ervoor had'

Zielig meisje

Het is nog niet zo simpel om een boek uit te geven, merkt Noelle als ze zich gaat verdiepen in de uitgeverswereld. 'Samen met een professional heb ik twintig uitgevers aangeschreven. Van de meesten kreeg ik een standaard afwijzingsmail. Tja, ik ben geen BN'er, dus dan is het niet zo interessant.' Twee uitgevers tonen wel interesse, maar na een gesprek blijken ook zij niet bij haar te passen. 'De ene kon niet de juiste doelgroep bereiken, de andere wilde mij het liefst huilend bij *RTL Late Night* aan tafel hebben.' Dat wil ze niet; ze wil niet bekendstaan als een zielig meisje. 'Mijn boodschap is juist dat ik kracht heb gehaald uit het revalideren. Ik wil mensen in vergelijkbare situaties inspireren om door te gaan.'

Daarom besluit Noëlle het boek in eigen beheer uit te geven. Dat moment is nu aangebroken, precies drie jaar nadat haar leven zo op zijn kop werd gezet. Lange tijd voelde ze zich onzeker na het ongeluk. 'Ik voelde me alleen nog maar een patiënt. Ik ging net zo lekker: ik acteerde in een Carry Slee-film en een Honig-reclame, ik was ambitieus, en ineens was dat voorbij. Ik was na het ongeluk jaloers op het leven dat ik ervoor had. Ik vroeg me af of ik ooit weer helemaal mezelf zou worden.'

Nu haar boek er is, kan ze de laatste drie jaren van haar leven afsluiten en breekt er een nieuwe periode aan. Natuurlijk zijn er nog de littekens, de pennen van haar enkel tot haar heup – 'ik ben een soort wolverine' – de zwakke spieren en haar hersenen die soms niet te veel prikkels aankunnen, maar ze voelt zich eindelijk weer de oude. 'Ik besef nu dat er eigenlijk niet zoveel veranderd is: het studeren lukt me nog, ik heb nog steeds dezelfde vriend en vrienden, ik pak het acteren weer op en ik zit weer lekker in m'n vel.'

Die positieve boodschap wil ze haar lezers ook meegeven. 'Soms lijkt het alsof je zoveel overkomt dat je het niet aankunt. Maar ik wil laten zien dat je dan ook de kracht kunt vinden er sterker uit te komen.' ↙

ASIS AYNAN

Nachtwake

Laatst ging ik, na een expositie in een piepkleine galerie in Rotterdam-Zuid, wat drinken met een vriend in de Suïcide Club, een cocktailbar op acht hoog, naast het Centraal Station met de bijnaam Kapsalon. De vriend is brandweerwacht en werkt in de Rotterdamse haven. Het overgrote deel van zijn werk bestaat uit wachten.

Ik vroeg aan hem hoe hij de tijd doorkwam. Hoe zorgde hij ervoor dat het ellenlange wachten geen monster werd en hem opat? Hoe kreeg hij het voor elkaar dat hij niet de tijd doodde maar levend hield? Zijn antwoord was dat hij bevriend is met zichzelf.

Ik ben gevoelig voor taal en er verscheen een glimlach op mijn gezicht. Een aantal uur later zat ik in de trein die de nacht in tweeën kloofde en dacht aan het antwoord. Wat betekent het om bevriend te zijn met jezelf?

Wat betekent het om bevriend te zijn met jezelf?

Ik wantrouw het polarisatiespook waarover in de media veelvuldig wordt gesproken en ons allen tegen elkaar zou opzetten. Ook geloof ik niet dat groepen tegenwoordig meer dan ooit met de hakken diep in het zand tegenover elkaar staan. Wel denk ik dat door het gemak van de vele moderne middelen de huiskamerpraat zichtbaar is geworden. En afgelopen decennia is het welvaartspeil dusdanig gestegen dat het hebben van een opinie niet meer voorbehouden is aan leiders en voorgangers.

De stemmen die harde woorden dragen, vind ik een zegen en zelfs geruststellend, omdat woorden hebben betekent dat er contact is. Verbinding. Je kunt geen onenigheid hebben zonder een ander met wie je niets hebt.

Een samenleving die stil is, die over elkaar zwijgt, is het spook dat we moeten vrezen. In het debat hoeven wij geen vrienden te zijn – bij voorkeur niet – om het gesprek zuiver te houden. Bevriend zijn met jezelf is de enige kloof die we moeten overbruggen en we zullen niets van elkaar te vrezen hebben. ↙

Jaar in beeld

JULI

Syrische vluchtelingen Ahmed (links) en Rafaat in hun studio in Startblok Riekerhaven. Daar wonen Amsterdamse studenten en statushouders bij elkaar in een complex, met als doel dat ze elkaar kunnen helpen.

AUGUSTUS

Het plein achter het Wibauthuis verandert eind augustus in een festivalterrein bij de introductie van de HvA.

Foto's **Daniël Rommens**

Veri & Fatima

OVER VERSCHIL EN VRIENDSCHAP

tekst **Willem van Ewijk**
foto's **Bram Belloni**

Diversiteit? Op de HvA is dit jaar af en toe met verbazing gekeken naar de felle discussies erover op de UvA. De hogeschool heeft al een zeer diverse studentenpopulatie en wil vooral de onderlinge verhoudingen verbeteren. Neem Fatima en Veri: twee extreem verschillende HvA'ers, met een buitengewone vriendschap.

Als ze samen van het Amstelstation naar het Wibauthuis lopen, kijken mensen ze na. 'Alsof ze vinden dat het niet hoort dat we samen lopen,' zegt Veri (18), student sociaal juridische dienstverlening aan de Hogeschool van Amsterdam. 'Wat moet zij met hem? En wat moet hij met haar?' vult zijn studiegenoot Fatima (22) aan. Fatima en Veri zijn studievrienden. Ze ontmoetten elkaar toen Veri een jaar geleden werd overgeplaatst naar de klas van Fatima.

Fatima is gelovig, moslim. Ze draagt een khimar, een sluier die alleen haar gezicht en handen vrij laat en tot over haar knieën valt. Veri heeft netjes gekapt blond haar: aan de zijkanten kort, bovenop lang. Over zijn overhemd draagt hij een kort bomberjack dat hij open laat hangen en ook binnen aanhoudt. Omdat hij op de middelbare school door jongens gepest werd gaat Veri vooral met meisjes om. Hij is niet gelovig. 'In mijn familie bidt eigenlijk alleen mijn oma, en dan alleen voor het avondeten.'

'Als ze mijn kleding zien, denken mensen dat ik word onderdrukt, maar ik heb er zelf voor gekozen me zo te kleden, toen ik me een paar jaar geleden in de islam ging verdiepen,' zegt Fatima. 'Buiten school draag ik ook handschoenen. Dat maakt het iets extremer, al helemaal als ik met Veri loop; hij is blond en draagt heel moderne kleren.'

Afspiegeling

Fatima en Veri zitten in een klas die je een afspiegeling van de multiculturele samenleving kunt noemen: naast Fatima die van Marokkaanse komaf is, zit er nog een Bosnisch meisje in de klas. Een kwart is van Turkse, een handjevol van Antilliaanse en de helft van oudhollandse komaf. 'De meeste groepjes gaan alleen met elkaar om,' zegt Fatima. 'Ook in de klas zeggen ze dat ze het gek vinden dat wij zo'n band hebben.'
De verschillende groepjes botsen weleens. Zo krijgt de redactie van

Folia van HvA-docenten zo nu en dan berichten over spanningen tussen studenten. Bijvoorbeeld over relletjes tussen studenten die elkaar bijna te lijf gaan als ze over de aanslagen in Parijs en Brussel discussiëren.

De klas krijgt les van Jacob Eikelboom, die eerder dit jaar in *Trouw* nog zijn beklag deed over hoe weinig tegenwicht HvA-docenten boden aan studenten met een migratieachtergrond die de westerse, vrije manier van leven aanvochten. 'We hebben een monster gecreëerd,' zei Eikelboom, uit 'eindeloos respect' voor andere culturen.

Sinds een paar maanden leidt Eikelboom aan de hogeschool het Platform Inclusie, een groep docenten die het diversiteitsbeleid van de hogeschool moet evalueren. 'Bij ons is de vraag hoe je met die verschillen om kunt gaan en hoe je ervoor zorgt dat iedereen zich hier thuis voelt,' zei Eikelboom bij de lancering van het platform in september. Hij wil het monster bedwingen en vindt Fatima en Veri een goed voorbeeld van hoe studenten met op het eerste gezicht botsende culturen kunnen samenleven. 'Ze hebben het vooral over alledaagse dingen, dat is denk ik hun succes om samen te leven in een klas.'

'Ons eerste gesprek was een ruzie,' zegt Veri. 'Ik moest samenwerken met een klasgenoot en dat ging voor geen meter.' Hij volgde het vak wonen & leefbaarheid en moest onderzoek doen naar hoe bewoners van de wijk Elzenhagen in Amsterdam-Noord over de voorzieningen in hun buurt dachten. Een klasgenoot liep de kantjes ervan af. 'Ik had het daarover met mijn groepsgenoten,' zegt Veri. 'Fatima had dat door en stapte op me af.'

'Ik zeg alles gewoon recht in je gezicht. Ik wil ook niet dat mensen achter mijn rug om praten,' zegt Fatima.

'Ik had eerst echt zoiets van "waar bemoei je je mee?".'

'Zou je het leuk vinden als je hoort

dat ik bij jouw vrienden achter je rug om zit te praten?' zegt Fatima.

Veri was van plan om de klasgenoot bij de docent aan te geven, maar ging na Fatima's aansporing toch naar zijn studiegenoot. Hij wist haar te overtuigen zich weer voor de opdracht in te zetten.

'Fatima had gelijk,' zegt Veri. Hij ging naar Fatima toe om zijn excuses aan te bieden. 'Dat had ik echt niet verwacht,' zegt ze. 'Ik wil met iedereen in de klas goed overweg kunnen,' zegt Veri. 'De kans dat je later moet samenwerken is groot.'

In de loop van de tijd gingen Fatima en Veri dingen naar elkaar roepen. Veri lacht: 'Ik weet nog heel goed dat Fatima tijdens een rollenspel Officier van Justitie moest spelen. Ik zei: "huh Fatima, jij officier?"'

Fatima: 'En toen riep ik hard, "Je bent daar zeker verbaasd over omdat ik Marokkaan ben!"'

Fatima zegt dat ze 'misbruik' maakt van haar afkomst. Bij wijze van grap. 'Dat komt misschien omdat je voelt dat mensen zo naar je kijken,' zegt Veri. Hij deed, ook voor de grap, eens Fatima's accent na. 'De eerste keer dat ik dat deed was iedereen in de klas stil.'

'Een paar seconden lang,' zegt Fatima, 'ik voelde de spanning. Maar ik wilde Veri niet het gevoel geven dat het erg was. Toen ging ik dus lachen. Ik vind het ook wel grappig. Ik sta er zelf niet bij stil dat ik zo'n accent heb, maar als Veri het doet wel,' zegt Fatima.

Islamitische wet

Het is niet zo dat Fatima en Veri alles met elkaar delen. Over veel dingen praten ze niet; vooral seksualiteit en relaties lijken taboe. Zo was Fatima opeens getrouwd. 'Het ging heel snel,' zegt Veri. 'Op de maandag na de zomervakantie zei ze dat ze getrouwd was voor de burgerlijke stand en over een paar weken ook voor de islamitische wet ging trouwen.' Veri schrok daarvan. 'Ik wist niet eens dat ze een vriend had.'

'Als je het niet vraagt dan zeg ik het ook niet. Maar het was ook geen geheim hoor,' zegt Fatima.

Fatima dacht een half jaar lang dat Veri homoseksueel was, maar ze hield het voor zich. Op de man af vragen of hij homo was wilde ze niet. Op een gegeven moment vroeg ze tijdens een les of Veri een vriendin had. Hij zei van niet. Later vroeg ze het nog eens in een Snapchatberichtje. 'Hij zei dat ik het al eerder gevraagd had en dat het antwoord nog steeds "nee" was.' Fatima besloot om het er niet meer over te hebben.

'De islam is duidelijk over homo's, dus ik dacht dat hij misschien bang was om het te zeggen. Toen ik hem vroeg of hij een vriendin had wilde ik ook laten merken dat het aan onze vriendschap niets veranderde. Terwijl ik dus dacht dat hij wél homoseksueel was,' zegt Fatima. 'Als Veri homo was had ik van de Koran en de Soenna afstand moeten nemen, maar dat heb ik niet gedaan, ook toen ik dácht dat hij het was. De islam verbiedt homoseksualiteit en ik zal nooit afstand nemen van de Koran en de Soenna. Maar van de islam moet je ook iedereen respecteren.'

'Ik wist niet eens dat ze een vriend had'

Fatima laat een vriendelijke glimlach zien, ontbloot daarbij haar tanden en kijkt naar Veri. 'Hij is het dus niet. Toen hij me dat vertelde moest ik er nog wel even aan wennen dat hij het echt niet was,' zegt ze.

'Zou je dan wel vrienden met mij mogen zijn, of niet?' zegt Veri.

'Ik dacht dus sinds dag één dat jij homo was, maar het veranderde niets aan onze band. We werden toch vrienden. Snap je, Veri?'

'Ja ja.'

Al getrouwd

Tijdens de fotoshoot vertelt Veri dat hij een jaar of twee geleden een vriendinnetje had dat het niet fijn vond dat hij vooral met meisjes omging. 'Die relatie duurde een half jaar. Een meisje moet niet jaloers zijn,' zegt Veri.

Fatima zegt dat ze wel begrijpt waarom zijn vriendin daar moeite mee had. 'Ik zou het ook niet leuk vinden als mijn man alleen maar met meisjes omgaat,' zegt ze met stemverheffing. Nadat ze getrouwd waren moest haar man van Fatima het contact met een aantal vriendinnen verbreken.

'Hij vroeg mij "en Veri dan?". Die heeft geen gevoelens voor mij, zei ik.' Veri: 'Als mijn vriendin straks aan me zou vragen waarom ik met Fatima omga kan ik zeggen "die is toch al getrouwd."'

Van de verhitte discussies zoals die over de aanslagen in Parijs en Brussel merken ze maar weinig. 'Als er een verschil van mening is dan zijn docenten er wel heel alert op dat iedereen zijn mening mag geven en dat iedereen gerespecteerd wordt,' zegt Veri. 'Ik denk dat onze klas heel hecht is,' gaat hij verder. En: 'Ik ben iemand die iedereen een kans geeft, en niet zegt jou moet ik wel en jou niet.'

'Ik ben islamitisch,' zegt Fatima, 'en Veri leeft helemaal niet volgens regeltjes. Maar we gaan gewoon met elkaar om. We nemen het dan maar met een korreltje zout wat mensen van ons vinden.' ↙

Folia's
KERST QUIZ

Hoe goed volgde u het nieuws?

1 ***Voor paniek op de bètafaculteit hoef je niet te dreigen met verhuizingen naar de Zuidas of samenwerkingen met de Vrije Universiteit. In maart ontstond op het Science Park ophef om een heel andere reden. Wat was er aan de hand?***

a. De vicedecaan onderwijs stelde voor om alcoholgebruik te verbieden.
b. Op het Nikhef was een experiment met deeltjes zo uit de hand gelopen dat er een zwart gat dreigde te ontstaan.
c. Uit de voorlopige aanmeldingen bleek dat er na de zomer voor het eerst meer meisjes dan jongens op het Science Park zouden gaan studeren.
d. Niet alleen de labjassen, maar ook hun bewoners – de schurftmijten – bleken te worden gedeeld door studenten.

2 ***Anders dan menig Maagdenhuisbezetter wenste, schakelden de UvA en HvA toch weer corporate headhunter Egon Zehnder in om een nieuwe rector en een nieuwe collegevoorzitter te vinden. Dat zou slechts leiden tot hoge kosten en kandidaten uit het* old boys network. NRC *legde de hand op vertrouwelijke stukken uit de procedure waaruit bleek dat op de lunch in ieder geval niet was bezuinigd. Wat aten de leden van de sollicitatiecommissie?***

a. Een Indonesische rijsttafel.
b. Noordzeekrab met broccoli vooraf, daarna oesters, kabeljauw, kokkels en duindoorn en als afsluiting frambozen-champagnebavarois.
c. Geitenkaassalades en broodjes ham met vijgenjam.
d. Een salade van quinoa, broccoli, avocado en tomaat.

3 ***Hoe weet je dat je in een genderneutrale wc op het Science Park bent beland?***

a. Als je verplicht wordt je van binaire mannen- of vrouwenkleding te ontdoen. Aan een paar hakken kun je immers zien dat je met een vrouw te maken hebt. Uit dus!
b. De klassieke man-vrouwsymbooltjes op de deur zijn vervangen door een geslachtsloos figuurtje.
c. Als je in het hokje een roze of een blauwe wc-bril aantreft.
d. Als de wc zowel over een urinoir beschikt als over een pot met bril.

4 ***Wie of wat is 'Tiny Tim'?***

a. De geuzennaam die lange Russische roeiers gaven aan hun Nederlandse concurrent Tim Heijbrock. De HvA-student werd door de Russische ploeg tijdens de Olympische spelen steevast aangesproken als Tiny Tim, kortweg TT, waarschijnlijk in een poging het Nederlandse team te intimideren. Met succes: de lichte dubbelvier waar Heijbrock in zat had op een podiumplek gehoopt, maar eindigde als elfde.
b. Een zelfvoorzienend en honderd procent duurzaam huisje, mede ontworpen door studenten Future Planet Studies. Tiny Tim was te bewonderen op FabCity, een tijdelijke ministad die onderdeel was van het culturele programma van het Nederlandse voorzitterschap van de EU.
c. Zo noemde UvA-hoogleraar Analytical Chemistry & Forensic Science Peter Schoenmakers het eerste isotoopje dat hij door middel van massaspectrometrie kon identificeren, nadat hij in maart een Europese onderzoeksbeurs ter waarde van tweeëneenhalf miljoen euro in de wacht had gesleept.
d. Een fictief personage dat in een promotiefilmpje van de commissie Diversiteit aan de kijker laat zien hoe ontoereikend de faciliteiten op UvA-HvA zijn voor mensen onder de 1,45 meter.

5 ***Waarvoor hebben HvA-studenten afgelopen jaar de hulp van hun UvA-collega's ingeschakeld?***

a. Voor de oprichting van een partijenstelsel voor de medezeggenschap. Met HvASociaal en HvAnders werden inderdaad twee partijen opgericht. Inmiddels zijn de partijen gefuseerd tot HvASamen – hoera, democratie!
b. Voor een topless-protest tijdens de open dag nadat enkele HvA-locaties de Folia's uit de bakken hadden gehaald omdat de blote borsten op de cover als aanstootgevend zouden kunnen worden ervaren.
c. Om, bij wijze van ludieke actie, les te komen geven. De actie was een verwoede poging van HvA-studenten om hun docenten voor een burn-out te beschermen. De studenten konden de hoge werkdruk van het leerpersoneel niet langer aanzien.
d. Voor het installeren van de nieuwe, genderneutrale toiletten in het Wibauthuis.

6 ***In november presenteerde UvA-hoogleraar theoretische natuurkunde Erik Verlinde een nieuwe theorie van de zwaartekracht. Daarmee zou de relativiteitstheorie van Einstein weleens de prullenbak in kunnen. Verlinde zette de eerste stappen naar die theorie in de zomer van 2009. Waar deed hij dat?***

a. In het huis van zijn broer, Princeton-professor Herman Verlinde, te Cape Cod.
b. Tijdens een wandeltocht in de Ardennen.
c. Op het strand in Zuid-Frankrijk.
d. Tijdens een etentje in Restaurant Sat Bains in het Engelse Nottingham, met Michael Merrifield, hoogleraar astronomie aan the University of Nottingham.

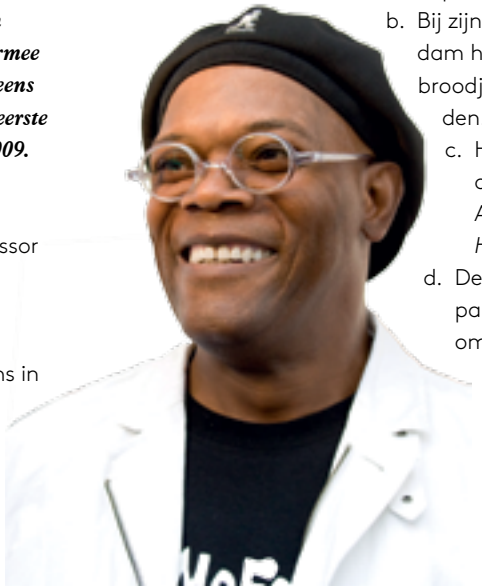
7 ***SP-Kamerlid Jasper van Dijk stelde in maart Kamervragen over de gang van zaken in het UvA- en HvA-bestuur, nadat vicevoorzitter Hans Amman was afgetreden en de namen van beoogde nieuwe bestuurders waren gelekt. Ook de VVD stelde dit jaar Kamervragen over de HvA. Waarover gingen de vragen van backbencher Foort van Oosten?***

a. Het Amfi was vergeten de slagingspercentages en de aansluiting op de arbeidsmarkt in het openbare jaarverslag te vermelden.
b. Een docent bij commerciële economie had vijf jaar lang een 'puinhoop' gemaakt van zijn administratie. Er ontbraken cijfers en tentamens en hij zou bovendien alleen maar Engels met zijn studenten hebben gesproken.
c. Over een afstudeerproject uit 2006, waarbij een HvA-student bij wijze van scriptie een kraakhandleiding had geschreven. Het boek *Wat niet mag, kan nog steeds* werd in februari tijdens een kraakactie opnieuw gepresenteerd.
d. De HvA wilde op maandagen niet langer vlees serveren in sommige kantines. Onnodig betuttelend, vond de VVD, die aan de minister vroeg of dat niet verboden kon worden.

8 ***Eind juni was Samuel L. Jackson op bezoek op de Roeterseilandcampus. Wat kwam hij daar doen?***

a. Hij was samen met Gloria Wekker te gast bij Room for Discussion om het te hebben over meer diversiteit op de Universiteit.
b. Bij zijn bezoek aan Amsterdam had iemand hem de broodjes bij CREA aangeraden.
c. Hij was er voor de opnames van de Amerikaanse film *The Hitman's Bodyguard*.
d. De acteur kwam zijn fiets parkeren in de fietsgarage, om te voorkomen dat hij gestolen zou worden.

9 ***Niet alleen de UvA heeft problemen met de financiën, ook bij de HvA bleken er dit jaar wat onvolkomenheden te zitten in de begroting. Daar kwam in juni ook nog eens een boete van een half miljoen euro bij. Waar had de hogeschool dat aan verdiend?***

a. Er bleken massaal auteursrechtelijk beschermde documenten te worden gedeeld door docenten, zonder dat daarvoor werd betaald.
b. De bouw van het Conradhuis liep zoveel vertraging op dat de gemeente een boeteclausule mocht activeren en een half miljoen kon bijschrijven op haar rekening.
c. De biologisch en lokaal gebrande koffie op FabCity bleek niet helemaal zuiver, de voedsel- en warenautoriteit vond er gevaarlijke stoffen in.
d. De HvA had tegen de wet in negatieve bindende studieadviezen afgegeven aan studenten in hun tweede jaar. Al die studenten moesten gecompenseerd worden voor hun studievertraging.

10 ***Nog één keer over die borsten, hoor. Voor de open dag van de HvA in maart werden stapels Folia's op enkele faculteiten uit de bakken gehaald, vanwege een ontbloot vrouwentorso en de kreet 'Gewoon, borsten' op de cover. Welke uitspraak is niet door faculteitsvoorzitter Jean Tillie gedaan omtrent deze beslissing?***

a. 'Het is een discussie over goede smaak en daar wil de HvA zich niet in mengen.'
b. 'Op de open dag staat voorlichting centraal en ik vind dat dat moet plaatsvinden in een neutrale context.'
c. 'We hebben gasten, scholieren en ouders, en we ontvangen die gasten. De faculteit heeft dan het recht om die ruimte in te richten zoals wij dat willen.'
d. 'Ik heb er werkelijk geen seconde over nagedacht.'

De antwoorden: 1D, 2C, 3B, 4B, 5A, 6C, 7C, 8C, 9A, 10A - dat was Paul Helbing.

ADVERTENTIE

Jaar in beeld

SEPTEMBER

In het Maagdenhuis wordt besloten dat de UvA en de HvA bestuurlijk uit elkaar gaan.

Voor studenten op de Roeterseiland- en Amstelcampus verandert er ogenschijnlijk weinig.

OKTOBER

Gloria Wekker presenteert het rapport van de commissie Diversiteit op de UvA.

De commissie adviseert onder andere dat de universiteit een *diversity officer* moet aanstellen.

Foto's **Daniël Rommens**

Commoning UvA bijeen in Vox-Pop. Van links naar rechts: Soheila Najand, Anna Kooi, Koen Bartijn, Michael Vermeer en Sepp Eckenhaussen.

‘Wij durven te geloven dat het anders kan’

Wetenschap is van iedereen; kennis behoort toe aan de hele maatschappij, vindt Commoning UvA. Dat is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt, en doet alle voorstellen verbleken die dit jaar zijn gedaan voor een democratischer universiteit. ‘Als er niets verandert, zitten we over vijf jaar weer in het Maagdenhuis.’

tekst **Max Rozenburg**
foto **Mats van Soolingen**

Ze is 59, *commoner* Soheila Najand. De in Teheran geboren Nederlandse stond in haar leven op talrijke barricades, moest zeven jaar lang onderduiken in Iran en promoveert tegenwoordig aan de Universiteit van Wageningen. Tijdens een kunstexpositie van *Strijd-∞* over de Maagdenhuisbezetting ontmoette ze de 23-jarige kunstgeschiedenisstudent Sepp Eckenhaussen. ‘Ik vond hem geweldig: integer, intelligent en enthousiast. Ons eerste gesprek duurde bijna vijf uur.’ De vraagstukken waarover ze zich bogen: wat is de UvA? Van wie is de UvA? Wanneer is de UvA van de studenten? En: welke transities zijn op gang gebracht na de Maagdenhuisbezetting? Welke zijn nog nodig? Commoning UvA was geboren.

‘Het discours van de *commons* is complex,’ aldus Eckenhaussen. ‘De commons beslaan economische, ecologische, politieke, sociale, bestuurskundige en culturele aspecten.’ Dan toch in het kort: ‘De commons draaien om het idee dat er bepaalde sociale, culturele of natuurlijke grondstoffen zijn waarvan iedereen eigenaar is. De centrale vraag is dan hoe je de verhouding tussen eigenaars en hun gedeelde bezit vormgeeft.’ Complex, inderdaad, maar niet nieuw.

De commons – ‘meenten’ in het Nederlands – hebben een belangrijke historische dimensie. ‘Vroeger bestonden er veel commons; grondstoffen in het bezit van gemeenschappelijke beheerders,’ vertelt commoner en humanistiekstudent Anna Kooi (21). ‘Denk aan bossen, zeeën en agrarische grond. De gemeenschappelijke beheerders, de commoners, beheerden op een duurzame en gemeenschappelijke manier hun

Werkconferentie van Commoning UvA

eigendom en garandeerden dat iedereen er profijt uit haalde.'

Common knowledge

Aan de basis van het Commoning UvA-discours ligt de notie dat ook de wetenschap zo'n gemeenschappelijke grondstof is. 'Kennis is een gemeenschappelijk goed. Het is van en voor ons allemaal,' stelt commoner Michael Vermeer (23), de student achter het medezeggenschapsinitiatief Voices of AUC. 'Het internet zorgt ervoor dat de exclusieve eigenschap van kennis is verdwenen: de wetenschap is niet langer enkel beschikbaar voor een bevoorrechte groep, maar voor iedereen. Het is bij uitstek ook een grondstof die groeit als er meer mensen aan bijdragen.'

'Wanneer een grondstof gemeenschappelijk bezit is, heb je een horizontale bestuursvorm nodig,' stelt Najand. 'Maar in de loop van de geschiedenis is er in onze maatschappijen een verticale machtsstructuur ontstaan.' Ook de UvA houdt daaraan vast, stelt Eckenhaussen. 'Het neoliberale stelsel van de UvA erkent de gemeenschappelijke eigenschap van kennis niet. Een opleiding wordt op de UvA beoordeeld op haar economisch rendement en niet op haar bijdrage aan de wetenschap.'

Ook docenten zijn daar volgens de commoners de dupe van. 'Rendementsdenken heeft een excessieve competitie tussen docenten aangewakkerd,' aldus commoner en dramaturgiestudent Koen Bartijn (24). 'We hebben de afgelopen jaren gezien dat die *publish or perish*-moraal zelfs fraude in de hand werkt. Academici krijgen niet de tijd om diepgravend en integer onderzoek te doen. Onderzoek dat langer duurt, niet meteen rendabel is of niet meteen maatschappelijke relevantie heeft moet ook aangemoedigd worden.'

Kooi vat het probleem samen: 'Er is een enorme botsing van waarden aan de gang aan de UvA. Aan de ene kant heb je de UvA als wetenschapsinstituut, waar de productie van kennis voorop staat, en aan de andere kant heb je de UvA als bedrijf, waar het geleverde product de diploma's zijn en waar de bestuurders denken in termen van efficiëntie en rendement.'

De bezettingen van het Bungehuis en het Maagdenhuis vorig jaar beklemtoonden eenzelfde problematiek. 'Dat waren voor alle commoners belangrijke momenten,' vertelt Najand, die zelf tussen de protesten stond en 'wat rake klappen' kreeg. 'De Maagdenhuisbezetting heeft de botsing van waarden tussen de neoliberale bestuurders en de docenten en studenten prachtig in beeld gebracht.'

'Perfecte democratie wordt gezien als een soort Tinder'

De probleemstelling mag duidelijk zijn, maar welke oplossing reikt Commoning UvA aan? 'Perfecte democratie wordt vaak gezien als een soort Tinder-democratie,' stelt Eckenhaussen. '*Swipe* naar rechts voor "eens" en naar links voor "oneens". Maar wij willen genuanceerder over medezeggenschap nadenken. Wij geloven stellig dat de oplossing ligt bij een horizontalisering van de bestuursstructuren aan de UvA.'

Een horizontaal bestuur is een bestuursvorm waarin de belangen, meningen en ervaringen van alle belanghebbenden expliciet worden gearticuleerd. Zo kan de bestuurlijke discussie en de daaropvolgende besluitvorming alle belangen laten meewegen. In tegenstelling tot een democratie gaat het daarbij niet om 'de meeste stemmen gelden' maar om dialoog, wederzijds begrip en consensus. Het poldermodel 2.0.

Dialoog

'Het huidige eigenaarschap van de UvA ligt niet bij de mensen die kennis produceren en consumeren maar bij het management,' stelt Kooi. 'De belanghebbenden aan de UvA zijn echter niet alleen het management. Ook de docenten, studenten, administratief medewerkers, de catering, het bedrijfsleven, het stadsbestuur van Amsterdam en de internationale academische gemeenschap hebben belang bij wat er op de UvA gebeurt. Er is een open platform nodig waarop al die groepen hun belangen kunnen uiten.'

Het doel van Commoning UvA: het creëren van een platform waarop belangengroepen met elkaar in discussie kunnen treden. 'We willen een continue dialoog tussen de belanghebbenden,' vertelt Vermeer. 'Verandering kun je niet van bovenaf opleggen. Door mensen tussen wie wantrouwen leeft, zoals studenten, docenten en bestuur, met elkaar in gesprek te brengen, kunnen we tot duurzame oplossingen komen; oplossingen waarin alle belanghebbenden zich kunnen vinden. We hebben een bestuursvorm nodig die zichzelf regenereert, anders staan we over vijf jaar weer op de barricades.'

Vorige maand organiseerde Commoning UvA een werkconferentie in Vox-Pop. Het doel van deze conferentie, aldus Vermeer: het ontwikkelen van prototypes. ‘We zijn volop aan het experimenteren. De vraag is namelijk hoe je een dialoog tussen zo’n grote groep belanghebbenden het best organiseert. In Vox-Pop hebben we geëxperimenteerd met de future-search-conversatiemethode. Daar kwamen ongeveer dertig studenten, docenten en stadsbewoners op af.’

De future-search-methode is grofweg opgedeeld in drie hoofdstukken: het verleden, het heden en de toekomst. ‘We hebben eerst het verleden van de UvA geschetst, van 1632 tot nu,’ vertelt Eckenhaussen. ‘Daarbij vielen vooral de twaalf bezettingen in de laatste vijftig jaar op. Vervolgens hebben we het heden besproken: welke belangen spelen er nu op de UvA? Als laatste hebben we een toekomstbeeld geschetst, met als centrale vraag: hoe ziet de UvA er in 2025 uit?’

Transitie

Bartijn: ‘We willen een waardentransitie in gang zetten, een transitie van efficiëntie naar effectiviteit. We zijn ervan overtuigd dat besluitvorming effectiever is als ze alle belangen van alle belanghebbenden in ogenschouw neemt. Je kunt heel efficiënt een beslissing nemen die veel studenten, docenten en medewerkers tegen de borst stuit, waardoor deze beslissing later weer moet worden herzien. Dan is zo’n besluit misschien efficiënt genomen, maar het is niet effectief.’

De conclusies van de werkconferentie? ‘Er was een duidelijke consensus dat de UvA dichter bij de stad Amsterdam moet komen te staan. Het AMC is daar een goed voorbeeld van – daar wordt het onderzoek in de context van de stad uitgevoerd. Verder was er grote aandacht voor thema’s als meer ecologische duurzaamheid op de universiteit, de rol die de universiteit moet spelen in het vergroten van sociale mobiliteit en de vraag hoe de universiteit kan bijdragen aan meer nuance in het publieke discours,’ vertelt Eckenhaussen. ‘Er werden diverse ideeën geopperd, zoals financiering van de UvA door middel van inkomensafhankelijke contributies, vrije toegang tot hoorcolleges en publicaties, meer online onderwijs, meer gemeenschappelijke ruimtes die ook toegankelijk zijn voor stadsbewoners of het opnemen van maatschappelijke projecten in het curriculum.’ Eckenhaussen noemt de werkconferentie ‘een geslaagd experiment’.

Idealisme

Dat Commoning UvA idealistisch is, daarover zijn zelfs de commoners het eens. ‘Maar idealisme moet er zijn; het moet alleen niet blind worden. Je moet durven geloven dat het anders kan,’ vindt Kooi. ‘We prediken ook geen revolutie, maar evolutie. Het probleem op de UvA is simpelweg dat we veel óver mensen praten en niet genoeg mét mensen. Wij proberen de verbinding aan te gaan in dialoog. Het is bijna treurig dat dát al idealistisch is.’

‘We beweren ook niet dat we alle antwoorden hebben,’ stelt Vermeer.

‘We gaan in dialoog. Bijna treurig dat dát al idealistisch is’

‘We beweren niet dat we alle knowhow hebben om de problemen op de UvA aan te pakken. Maar we geloven wel dat die knowhow hier op de UvA aanwezig is. Het is aan ons om die te mobiliseren en te kanaliseren. Waarom zouden economie- of rechtenstudenten hun scriptie niet kunnen schrijven over nieuwe financiële of juridische modellen voor de UvA? Waarom zouden earth sciences-studenten niet kunnen meedenken over hoe we de universiteit verduurzamen? Waarom zouden informaticastudenten niet aan de slag kunnen met het vernieuwen van UvA’s digitale leeromgeving?’

Het UvA-referendum is een gelegenheid om de verschillende perspectieven van UvA-studenten te peilen, maar het biedt Commoning UvA ook de mogelijkheid om haar toekomstbeeld van de UvA te legitimeren. ‘De visie van Commoning UvA staat erg op één lijn met die van de groene universiteit,’ stelt Eckenhaussen. ‘Maar we leggen niemand wat op.’

Referendum

Daarom stopt Commoning UvA niet na het referendum, zelfs als er niet voor de groene universiteit wordt gekozen. ‘We blijven experimenteren, wat er ook wordt gekozen,’ zegt Najand.

‘De UvA moet echter wel betekenis geven aan de uitslag van het referendum. Het moet inzien dat studenten en docenten verdeeld zijn. Het moet de botsing van waarden die door het referendum zal worden geopenbaard, serieus nemen. Anders verandert er niks en zitten we over vijf jaar weer in het Maagdenhuis.’ ↙

DE COMMONS

Wereldwijd is het gedachtegoed van de commons aan een nieuwe opmars bezig. Over het algemeen richten commons-initiatieven zich op zaken waarin de vrije markt niet is geïnteresseerd: gedeelde tuinen of bossen, buurtfeesten, het verhelpen van leegstand of het onderbrengen van daklozen of vluchtelingen. Ook ecologische initiatieven beginnen het discours van de commons te ontdekken; niet verrassend, omdat zowel de oorzaak als het gevolg van de klimaatproblematiek gemeenschappelijk is. Toch komt ’s werelds bekendste commons-initiatief uit de Tech-wereld: internet-encyclopedie Wikipedia. In Nederland bestaan diverse commons-initiatieven, bijvoorbeeld in Groningen, Maastricht en Amsterdam, met als bekendste voorbeeld de ‘Ik geef om de Jan Eef’-beweging, die de leefbaarheid van de Jan Evertsenstraat in de Baarsjes collectief verbetert.

LINDA VAN DER POL

Aanhang

We hadden domweg het boemeltje naar het Maliebaanstation kunnen nemen, waar de almachtige Albert Heijn met zijn rendieren en zijn eindejaarsassortiment was neergestreken in het Spoorwegmuseum.

Maar nee. De Randstedelijke delegatie mag aan gewicht winnen, ons zwaartepunt ligt sinds jaren in Enschede. Dus reisden we naar Münster: er waren ons liters glühwein en kitscherige marktkraampjes beloofd.

Dat wisten we nog. Precies tien jaar terug stonden we hier ook, met de opdracht om in ons schoonste Duits de kerstgedachten van het volk af te dwingen. We leerden dat het niet werkt om iemand een camera in het gezicht te drukken en dat onze kuise gymnasiumkopjes nogal inwisselbaar waren. De zorgvuldig gekozen kleur van onze Eastpak was het enige dat ons van elkander onderscheidde.

Er waren ons liters glühwein en kitscherige marktkraampjes beloofd

Sinds enige tijd gonsde er iets.

Iedere sekte heeft op den duur nieuwe aanwas nodig voor lijfsbehoud – een erg vrijblijvende vriendengroep als de onze helemaal. Zo verloren we afgelopen jaren onze scheikundedocent in spe en onze lucht-en-ruimtevaarttechniekman die beiden vermoedelijk, al kunnen we er enkel naar gissen, met de nieuwe vriendin op een tweezits (‘eerste gedeelde aankoop!’) zijn gekropen en er de aankomende decennia niet meer vanaf komen.

We gingen in conclaaf. Er waren voor- en tegenstanders, er vielen woorden als groepsdynamiek.

Het oordeel: voortaan mocht aanhang mee.

Opeens klonk het dom elkaar aan te spreken met onze verjaarde bijnamen, de grapjes over onze wiskundedocent – toch een heel grappige vent – vielen niet lekker meer. Koortsachtiger dan voorheen werd het vroeger vooral lollige lijstje ‘wie heeft het eerst kinderen’ opgerakeld en bijgesteld.

In de Bullenkopp, een bruine kroeg met discobollen zoals ze op je zevende in de sinterklaasfolder van Intertoys stonden, sloeg iemand een arm om een taille en leunde er een hoofd op een schouder.

Middenin ons kringetje lagen een paar Eastpaks en dat stelde toch gerust. ↙

Jaar in beeld

NOVEMBER

De HvA besluit definitief om op het Rhijnspoorplein het Conradhuis niet te bouwen. Het gebouw moest de parel van de Amstelcampus worden, maar de plannen pasten niet meer bij het studentenaantal van de hogeschool.

DECEMBER

Studenten en medewerkers konden in november en december via een referendum stemmen over democratisering op de UvA. Studentenvakbond Asva poogt de opkomst op te hogen met een gekleurde-pietenactie.

Foto's **Daniël Rommens** en **Asva**

Hogeschool van Amsterdam AMFI AMSTERDAM FASHION INSTITUTE FLOOR HvA DEBATCENTRUM

AMFI
CLASH SHOW '16
19 DECEMBER // 19:30 UUR

Wervelende modeshow met ontwerpen van tweedejaars design studenten van het Amsterdam Fashion Institute. CLASH gaat over de creatie van een nieuw submerk, Nike, Gucci, Marni, Balenciaga en Versace gaan in de creatieve blender van onze ontwerpers van de toekomst.

De organisatie ligt volledig in handen van de studenten. Van lichtplan tot catwalk en van techniek tot het regelen van alle modellen en make-up. Be there!

meld je aan via: **hva.nl/floor**

